

SOFTWAREVÝ QUAS 82

ZÁŘÍ 2012

Příjemné rozhraní mezi člověkem a jeho softwarem

- Windows 8
- licenční podmínky
- Windows Server 2012
- licenční podmínky
- Software Asset
Management
- Nástupce Windows
SBS 2011
- CRM versus BCM
- Safetica

o vítězi
rozhoduje
servis

The image shows a laptop screen with a rally car race. The headline on the screen reads 'o vítězi rozhoduje servis'. The car is white with various sponsor logos including 'danad', 'ADMIRAL', 'EUP', 'ADMIRAL CASINO', 'imp', 'DAQUAS', and 'www.kpcs.cz'. The car is driving on a dirt road, kicking up dust. In the foreground, a transparent plastic box containing a Micro Parts kit is visible, partially obscuring the laptop keyboard.

Když to nešlape, tak to nejede

Překvapení: řeč nebude tentokrát o koních, ale o kolech. Ovšem vlastně ti koně jsou tam také, jenže pod kapotou. A nepůjde o šlapání v pravém, natož na nejstarší řemeslo přeneseném, slova smyslu. Taky by se to povídání mohlo jmenovat *Když to neklape, tak to nejede*. Jenže to zase většina motoristů potvrdí, že když to „klape“, průšvih na sebe nedá dlouho čekat. Vymotejme se teď z hedvábných osidel češtiny a pojďme k jádru.

Kdeko ví, že DAQUAS má pečlivě vybranou skupinu partnerů (naš VIP *Value-Inspiration-Partnership* kroužek), kteří nám pomáhají realizovat vize a plány, jež vytváříme pro své klienty, aby jim IT dělalo radost. Mezi naše nejbližší spolupracovníky tu patří společnost KPCS, s níž nás pojí vazby dlouholeté a pak jistá „vzájemná kompatibilita“. Například do nedávného významného posílení mužského elementu v DAQUASu jsme říkali, že naše společná setkání jsou, jako když se pořádá ples průmyslovky a zdravotní školy. Teď už je to spíš průměrka a pedák, řekla bych...

Nicméně: krom jiných vazeb, o nichž se tu v nákladu 3500 tisíce výtisků úplně nepatří psát, neb jsou z kategorie velice soukromých (jestlipak my tu spolupráci jednou dovedeme až ke společně vypravené svatbě??), máme také spolu jedno další povyražení, vedle těch běžných i nadstandardních projektů:

Na českých závodech rallye se vyskytuje jedna krásná Honda, která jezdí také v našich (rozuměj DAQUAS i KPCS) barvách. Vozí totiž dva *krásné* ajťáky a jedním z nich je Honda, jinak též autor pěkných článků v našich softwarových Quasech – Honza Pilař. (Honda proto, že v KPCS svého času měla více než půle manšaftu křestní jméno Jan, než se je podařilo naředit dalším rozvojem teamu, tak tehle si o svůj rozlišovací nick prostě koledoval.) A tak jsme měli jednu o víkend v Krkonoších příležitost získat novou užitečnou zkušenost. Správný

milovník IT totiž využívá každou šanci k tomu, aby se něco naučil. A nás tam u závodů byla kupa, tak se dalo čekat, že si něco odneseme. Prozradím, že v první řadě si „naše“ posádka odnesla pohár! A my ostatní jsme si uvědomili, co platí ve všech našich společných i samostatných projektech: Když chceš vyhrát, musíš mít

- dobře prostudovanou trasu [v IT je to koncepce a metodika]
- navigátora, který tě na ní udrží [v IT je to často partner, znalý metodického přístupu, a silný projektový management]
- odvahu trochu (!) riskovat a silnou vůli [v IT je potřeba prosazovat i nepopulární věci a vydržet stát dost dlouho, než se projeví pozitivní dopady]
- spolehlivý tým v servisu, s dobrým vybavením, srdcem a schopností zaimprovizovat, když je to nutné [v IT jsou nástroje také jen začátek, důležité jsou opravdoví profesionálové se znalostmi a zkušenostmi, kteří mají zájem o hledání a nacházení nejlepších řešení]
- fanynky na trati [projekty tradičně procházejí Údolím smrti, a v takové chvíli je potřeba mít se s kým podělit o starosti, umět se ohlídnout do výchozího bodu a se zdviženou hlavou neztratit z očí cíl]
- respekt k pravidlům [i v IT existují *traťoví komisaři*, kteří hlídají, zda se soutěží čistě; je to dobré pro účastníky závodu, pro přihlížející a v IT především pro ty, kterým má sloužit]

Zajímavou věc lze vyčíst ze statistik závodů. Výběr řidiče ovlivní výsledek jen asi z 5%. Výběr auta (a k němu patří i jeho servisní tým) má vliv až 46%! Protože v servisu se skutečně rozhoduje o vítězství. Ti na trati mohou podávat výkony až do roztrhání těla, ale nebude-li jim fungovat zázemí, bude to jen hazard, žádná radost a pravděpodobnost úspěchu tak malá, že se nevyplatí ani vkládat startovné. A na pojištění se nedoplatíte (pokud už vás někdo pojistí, bez spolehlivého servisu před náročným závodem).

Tohle jsme se naučili při jednom letním víkend a budeme to mít na paměti i na podzim, v zimě, prostě pořád. Co si o tom myslíte vy?

Darina Vodrážková

NOVÁ VERZE WINDOWS A SA

Ještě do konce září je platná sleva 20% na pořízení upgradu desktopového operačního systému s pokrytím Software Assurance na dva roky v programu Open License. Jednorázovou platbou upgradu a SA získáte zejména nárok na novou verzi **Windows 8**, a to až v nejvyšší edici Enterprise, a právo na provoz dalších instancí ve virtuálním prostředí. Software Assurance krom toho přispěje i k co nejrychlejšímu vrácení investice do přechodu na novou verzi: přináší e-learningové kurzy pro uživatele, aby se co nejdříve naučili využívat užitečné vlastnosti a možnosti operačního systému, a poskytuje nepřetržitý přístup k elektronické podpoře.

PRONÁJEM ZÁKLADNÍHO SOFTWARE VÝHODNĚJI

Do konce září platí také 15% sleva na všechny platformní produkty v pronájemní smlouvě Open Value Subscription. Jde o produkty **Office Professional Plus**, **Windows Upgrade**, **Core CAL** nebo **Enterprise CAL Suite**, kterými pokryjete všechna oprávněná PC ve své společnosti. Výhodou platformních produktů je, že se už nikdy nestaráte o fluktuaci počtu potřebných licencí, pouze jednou za rok, o výročí smlouvy, nahlásíte dodavateli aktuální stav a zaplatíte platbu na další rok. O výročích tak můžete růst, klesat, nebo i měnit skladbu dalších doplňkových produktů, které používáte, téměř libovolně. Automatickou součástí smlouvy je také pokrytí Software Assurance.

OFFICE S 15% SLEVOU

Do konce října platí speciální akce pro pořízení licencí Office v programu Open License. Se slevou koupíte obě multilicenční edice, Standard i Professional Plus, v počtu od 10 do 100 licencí. Chcete-li jiné počty, kontaktujte nás. Akce však platí pouze pro samotné licence. Pokud chcete udržet krok s dobou a v očekávání Office 2013 uvažujete o pokrytí Software Assurance, sleva se na vás vztahovat nebude. Místo ní vám nabídneme jiné programy, které umožňují rozkládat platbu, nesou právo na nové verze, e-learning, domácí použití softwaru pro zaměstnance a spoustu dalších smysluplných výhod.

ŠKOLENÍ OFFICE ZDARMA

Dopřát k nové licenci jermu uživatelé školení není rozhodování, nýbrž krok veskrze racionální a ekonomický. Přidává útratě rozměr efektivity a softwaru skutečnou užitnou hodnotu.

CO VÁS ČEKÁ UVNITŘ ČÍSLA 82?

informační servis	3
software asset management	7
safetica endpoint security.....	9
microsoft na plné obrátky!	11
windows 8 - licenční podmínky	12
nástupce windows sbs 2011	18
windows server 2012 - licenční podmínky ..	21
kurzy u gopasu.....	23
crm versus bcm	24

Neenli uvedeno jinak, jsou všechny ceny v tomto čísle bez DPH a mohou se měnit s pohybem kurzu zahraničních měn.

Když ještě do konce září nakoupíte alespoň 15 licencí Office v multilicenčním programu Open License, můžete k nim získat školení v hodnotě tisíců korun. Počet dnů školení záleží na objemu nákupu, vyčerpat je lze až do konce května 2013. Takovou přidanou hodnotu k licencím (které jsou nyní navíc i ve slevě) si jistě necháte líbit!

WINDOWS SERVER: SKOK NA VYŠŠÍ EDICI

Pořídili jste si Windows Server v edici Standard a je pro vaše plány příliš „krátký“? Pokud pro něj máte aktivní pokrytí Software Assurance, můžete Standard vyměnit za vyšší edici, Windows Server Datacenter. Řešením je pořízení **Step-Up** licence, které vás bude stát jen doplacení rozdílu v ceně edic. A teď ještě míň, protože Step-Up můžete až do března 2013 pořídít s 20% slevou v programech Open License a Open Value. Přečtěte si článek o nových užívacích podmínkách na straně 21, zvažte svoje současné i budoucí potřeby a konejte podle svých potřeb. Pomůžeme vám.

EXCHANGE SERVER LEVNĚJŠÍ O TŘETINU

Připomeneme také pořád platnou až 30% slevu na serverovou licenci poštovního řešení Microsoftu. Platí pro komerční zákazníky a také pro státní správní sféru a dosáhnete na ní ve všech multilicenčních programech, ve kterých se licence pořizují včetně pokrytí Software Assurance. To vám zaručí nejenom právo na novou verzi Exchange, jež se objeví na trhu z kraje příštího roku, ale také získáte komplex služeb, které napomůžou efektivnímu a elegantnímu využití nabytých licencí. Snížená cena bude dostupná do konce roku 2012.

SYSTEM CENTER 2012 SP1 BETA

S příchodem nových operačních systémů k nám míří také první servisní balíček pro rodinu produktů System Center 2012. Service Pack 1 přináší především plnou spolupráci nástrojů pro správu a dohled s novými operačními systémy Windows 8 a Windows Server 2012. Zatím je dostupný v beta verzi, ovšem již teď jej můžete stáhnout na webu Microsoft Download Center a vyzkoušet, nač se máte těšit. Service Pack by měl přinést mnoho novinek a vylepšení pro jednotlivé produkty rodiny System Center, například:

Virtual Machine Manager

- Vylepšená podpora síťové virtualizace
- Rozšiřitelnost VMM konzole pomocí Add-inů
- Volba konverze VHD do VHDX, použití VHDX jako základní image pro operační systém

Configuration Manager

- Nasazení a správa Windows 8 a Windows Serveru 2012
- Distribution point pro Windows Azure pro snížení nákladů na infrastrukturu
- Správa Mac OS X klientů a Linux a UNIX serverů
- Administrátorské akce v reálném čase (v rámci Endpoint Protection)

Data Protection Manager

- Vylepšený výkon zálohování Hyper-V přes CSV 2.0
- Ochrana deduplikovaných svazků Windows Serveru 2012
- Nepřerušená ochrana pro live migration virtuálních strojů

App Controller

- Service Provider Foundation API pro tvorbu a správu virtuálních strojů
- Podpora pro VM v prostředí Azure

Operations Manager

- Podpora pro IIS 8
- Monitoring služeb WCF, MVC a .NET NT
- Podpora Azure SDK

Orchestrator

- Podpora pro Integration Packs, včetně balíčků třetích stran
- Vylepšená správa VMM
- Integrace s App Controllerem pro využití hostovaných řešení

Service Manager

- Aplikace ceníků do VMM cloudů
- Server App-V
- Tvorba virtuálních aplikačních balíčků z aplikací instalovaných vzdáleně na nativní server

EXCHANGE SERVER 2013 PREVIEW

Microsoft již nyní poodhalil budoucí Exchange Server 2013 ve volně dostupné verzi „k nahlédnutí“. Ve shodě se současnými trendy se zaměřuje na možnost spolupráce s Office 365, díky níž lze dosáhnout vyšší flexibility a škálovatelnosti řešení. Zlepší se také podpora koncových mobilních zařízení, např. tabletů, chytrých telefonů atd. Nebude chybět ani zdokonalení v oblasti týmové spolupráce a integrace s ostatními produkty nové vlny, jako jsou Lync 2013, Office 2013 a SharePoint 2013. Cílem je především zefektivnit práci, bez ohledu na to, kde a na jakém zařízení zrovna pracujete.

JAKÝ BUDE OFFICE 2013

Nedávno Microsoft představil nový Office 2013, u něhož se dočkáme krom nového vzhledu také mnoha nových funkcí. Výrazná je změna v logice ukládání dokumentů, kde, oproti současnému zvyku ukládat primárně na lokální disk, budou preferována **sdílená úložiště** jako SkyDrive, Office 365 nebo vlastní SharePoint organizace. To samozřejmě neznamená, že ukládat na lokální úložiště bude zakázáno, ale více možností a funkcí získáte při ukládání do „cloudu“.

Dalším výrazným prvkem je úprava aplikace na **dotykové ovládání**, jako mají Windows 8. Obliba dotykových zařízení stále roste a Microsoft na to samozřejmě reaguje. Nebude chybět ani verze pro Windows Phone 8 a Windows Phone 7.8. K ovládání bude možné používat ve velké škále i gesta, která mohou být při ovládání mnohem přirozenější než obvyklé myši a klávesnice. Ačkoliv dojde k mnoha změnám i ve vzhledu aplikací, klasický Ribbon bude stále k dispozici. Další novinkou je **propojení se Skypem**, který přidává další možnosti a funkce například do Outlooku.

Office 2013 poběží pouze na operačních systémech Windows 7 a Windows 8, starší verze OS již podporovány nebudou.

Pro lepší přehled o nových funkcích a možnostech Office 2013 si můžete stáhnout verzi Customer Preview na webu Microsoft.com/office/preview.

VISUAL STUDIO 2012: NOVÉ A BOHATŠÍ

V minulém čísle (81) softwarového Quasu jsme se začali těšit na nové Visual Studio 2012 a už je to tady! **Od 12. září** už je **na trhu**. Přináší nové šablony, návrhové, testovací a ladicí nástroje. Do edice Visual Studio Premium byly zahrnuty funkce jako

Manual Testing, Test Case Management, Lab Management, které byly dříve buď v edici Visual Studio Test Manager nebo až v nejvyšší Visual Studio Ultimate.

V edicích Premium a Ultimate najdete také nástroje pro zajištění kvality kódu, code review a hledání duplicit. Součástí je i Storyboarding – nástroj pro vytváření scénářů pro koncového uživatele, jak by měla v konečné verzi aplikace fungovat, a Feedback Manager pro správu zpětné vazby.

Pořízením Visual Studia s předplatným MSDN získá vývojář:

- další produkty společnosti Microsoft pro vývoj a testování (podle druhu předplatného)
- u edic Visual Studio Premium/MSDN a Visual Studio Ultimate/MSDN právo používat ke komerčnímu využití jednu licenci Office Professional Plus, Visio Premium, Project Professional
- možnost vybudovat a provozovat prostředí pro akceptační testy běžnými uživateli bez nutnosti pořizovat k tomu licence
- kurzy Microsoft e-Learning
- pomoc při řešení problémů prostřednictvím vývojářské podpory společnosti Microsoft
- neomezené využití diskusních skupin MSDN Managed Newsgroups poskytujících podporu online s garantovanou dobou odezvy.

Jako vždy: pište na adresu msdn@daquas.cz; dáme vám správu radu, kudy se k novému Studiu nejlépe dostat.

AKTUALITY SPOLEČNOSTI GFI

WEBOVÁ BEZPEČNOST SNADNO A PŘEHLEDNĚ

Ochranu interní sítě před nebezpečím zvenčí v reálném čase, účinný monitoring přístupu na Internet a další funkce přináší **GFI WebMonitor**. Verzi **2012 R2** lze lépe ovládat pomocí podstatně zjednodušeného a intuitivnějšího uživatelského rozhraní. Znatelně byla vylepšena oblast řídicích panelů, reportů a výstupů z nashromážděných dat. WebMonitor umožňuje vytváření politik a pravidel z centrálního bodu na jedné obrazovce, kde vidíte všechny politiky včetně jejich aktuálních nastavení. Díky podpoře SQL Serveru (i edice Express) lze značně urychlit práci s nashromážděnými daty.

GFI WebMonitor 2012 navíc obsahuje široké spektrum funkcí, které umožňují **poskytovat zaměstnancům internetový přístup bez dopadu na jejich produktivitu a ochranu sítě**. Mezi ně patří například:

blokování URL, index webové reputace, vícenásobná bezpečnostní jádra, blokování streamovaných médií, správa instant messaging včetně Google Chat, Facebook Chat a dalších IM portálů, atd. Dostupné jsou 2 verze:

- GFI WebMonitor 2012 – řešení se samostatnou proxy, které funguje ve většině možných nasazení
- GFI WebMonitor 2012 for TMG (ISA) Server – plug-in pro Microsoft TMG (ISA) Server ve 3 edicích:
 - WebFilter Edition – obsahuje filtrování URL a kategorizaci webových stránek
 - WebSecurity Edition – obsahuje antivir, anti-phishing a detekci spyware
 - UnifiedProtection Edition – kombinuje obě uvedené edice

Nové licence jakýchkoliv edic a verzí jsou **do 31. 10. 2012** dostupné se **slevou až 50 %** včetně licencí s aktualizací na více let.

NOVÉ VERZE NÁSTROJŮ GFI

V roce 2012 společnost GFI vydala nové verze většiny svých bezpečnostních produktů, které obsahují mnoho novinek a vylepšení.

- GFI MailEssentials 2012 – antispam, antiphishing a ochrana sítě před viry a dalšími e-mailovými hrozbami
- GFI MailArchiver 2012 – archivace elektronické pošty pro malé a střední podniky
- GFI EndPointSecurity 2012 – správa přenosných paměťových zařízení v síti
- GFI WebMonitor 2012 R2 – zabezpečení, monitoring a kontrola přístupu na internet
- GFI LanGuard 2012 – patch management, bezpečnost sítě a skener zranitelností
- GFI EventsManager 2012 – monitorování, analýza a archivace event logů

Pokud jste jejich uživateli, máte v rámci předplatného maintenance samozřejmě na tyto nové verze nárok. Jestli jejich uživateli ještě nejste, zamyslete se, zda některé z nabízených řešení neodpovídá na problém, s nímž se už nějaký čas potýkáte. Pravděpodobnost je velmi vysoká... Chcete-li radu, obraťte se na nás.

AKTUALITY SPOLEČNOSTI ESET VELMI DOSPĚLÁ OCHRANA PRO FIRMY 26+

Dne 14. září uvedla společnost ESET na trh dvě nová řešení pro firemní zákazníky s názvem ESET Secure Business a ESET Secure Enterprise. Nové produkty jsou určeny pro společnosti s 26 a více počítači. Jedná se v podstatě o balíčky aktuálních

bezpečnostních produktů, které lze jednoduše spravovat pomocí jedné centrální konzole.

ESET Secure Business – chrání stolní počítače, notebooky, tablety, mobilní zařízení, souborové servery a mail servery. Tento balíček obsahuje:

- ESET Endpoint Security (MS Windows, MAC, Linux)
- ESET File Security (MS Windows, Linux/BSD/Solaris)
- ESET Mobile Security, ESET Mobile Business Edition (Android OS, Symbian OS, Windows Mobile)
- ESET Mail Server (MS Exchange, Linux/BSD/Solaris, Lotus Domino, Kerio Connect)

ESET Secure Enterprise – chrání stolní počítače, notebooky, tablety, mobilní zařízení, souborové servery, mail servery, gateway servery. Tento balíček obsahuje navíc:

- ESET Gateway Security (Linux/BSD/Solaris, Kerio Control)

Licence jsou v obou případech počítány podle počtu koncových bodů (ESET Endpoint Security), kde je povolený poměr mezi stanicemi a mailboxy 100 (stanice) ku 120 (Mail Server licence, případně Gateway Server licence) bez nutnosti navýšení počtu licencí, tedy 100x ESET Secure Business nebo 100x ESET Secure Enterprise.

Pokud se chcete dozvědět více nebo upgradovat současné řešení, neváhejte nás kontaktovat na e-mailové adrese obchod@daquas.cz.

MOBILE SECURITY A FILE SERVER ZDARMA

Současní majitelé licencí na firemní bezpečnostní řešení ESET získávají **zdarma** mobilní ochranu a zabezpečení pro file servery. Týká se to zákazníků, kteří si doposud zakoupili licence na stanice ESET Endpoint Solution (nebo mají starší verze ESET NOD32 Antivirus Business Edition 4, ESET Smart Security Business Edition 4). Instalace je možné stáhnout pomocí platných licenčních klíčů (EAV kódů).

ZABEZPEČENÍ MOBILNÍCH ZAŘÍZENÍ

Aktivní používání nezabezpečených **chytrých telefonů a tabletů** ve firmách podstatně zvyšuje bezpečnostní rizika pro interní infrastrukturu a data. Ostatní skulinky a cesty možné náklady či útoku jsou často pečlivě hlídány, ale jak utěsnit tuto? Řešení nabízí produkt **ESET Mobile Security Business Edition**, který přináší pokročilou ochranu pro platformy Symbian, Windows Mobile a Android. Obsahuje funkce Antivirus, Antispyware, Firewall, SMS/MMS Antispam a Anti-Theft (mazání na dálku a upozornění na vložení neznámé SIM). Nechybí ani vzdálená správa pomocí kon-

zole ESET Remote Administrator. Jestli se vám líbí hazard, nechte to na kasino. Problémům v IT se dá předcházet.

AKTUALITY SPOLEČNOSTI SYMANTEC

NOVÉ CESTY K ŘEŠENÍ

Někteří partneři zaměřeni na technologie společnosti Symantec již umějí nabídnout její produkty na bázi měsíčních plateb a hostovaných řešení. Víme, kteří to jsou, a rádi vás s nimi spojíme!

OCHRANA DATABÁZE 2013 JIŽ PRO WINDOWS 8

Společnost Symantec již nyní vydala nové verze bezpečnostních produktů Norton pro Windows (Anti-Virus 2013, Internet Security 2013 a Norton 360 2013). Poprvé jsou všechny tři balíčky aktualizovány současně.

Verze 2013 přichází mimo jiné se silnější ochranou sociálních sítí, je certifikována na použití pro Windows 8 a slibuje lepší využití vícejádrových procesorů. Další zlepšení ochrany zahrnuje rychlejší aktualizace databáze Insight, která zahrnuje IP adresy, z kterých hrozby přicházejí. Uživatelské rozhraní bylo zjednodušeno a vzhledově se přizpůsobilo Windows 8. Samozřejmostí je podpora dotykového ovládání. Další vylepšení výkonu přidává lepší podpora digitálních médií a snížení spotřeby energie, která by měla pomoci s prodloužením životnosti baterie.

OCHRANA CELÉ FIRMY AŽ O 20% LEVNĚJI

Symantec Endpoint Protection (SEP) je komplexní ochrana koncových stanic a serverů s centrální správou, jejíž technologie výrazně zvyšují výkon ochrany a zmenší dopad na systém. SEP počítá i s virtualizovanými operačními systémy a je pro ně přímo optimalizován.

Symantec Protection Suite (SPS) obsahuje Endpoint Protection 12.1 a přidává nástroje pro zálohování a obnovu dat i celých operačních systémů (a to i na odlišný hardware), zabezpečení firemního poštovního řešení včetně pokročilého Antispamu a Network Access Control. Celá sada je vhodná i do heterogenních prostředí. Oproti nákupu jednotlivých částí produktu ušetříte až 70% nákladů.

Do konce listopadu 2012 platí sleva až 20% z ceny za novou licenci i upgrade (od 25 do 250 ks) na všechny edice Symantec Endpoint Protection (SEP) a Symantec Protection Suite (SPS).

POHÁDKA, VE KTERÉ NUTNĚ NEVÍTĚZÍ DOBRO NAD ZLEM

> Představte si, že jako zaměstnanec oddělení výpočetní techniky přijmete jednoho původně hezkého rána do práce a jako každý jiný den se s kolegy probíráte u kávy. Probíráte také novinky, svoje pracovní úkoly a snažíte se společně najít řešení problémů. Vtom k vám na oddělení nečekaně zavítá sám jednatel společnosti! Už si ani nevzpomínáte, kdy jste ho viděli naposledy. Jímá vás předtucha, že dobré zprávy zřejmě nenese. Místo mimořádných premii drží v ruce dopis, ve kterém se píše o nařízeném softwarovém auditu a návštěvě auditorů ohlášené pouhých 30 dnů předem. Během minuty vás stručně seznámí s požadavky, co od vás chce připravit a vidět. Hned. Polije vás pot, jednatel totiž netuší, jak velký to může být problém a co od vás vlastně žádá. Jako byste toho už takhle neměli až nad hlavu...

Myslíte si, že je to jen pohádka pro zlobivé firmy a vám se nemůže přihodit? Opak je pravdou, nařízené softwarové audity a kontroly jsou u nás stále častější a obzvláště v čase hospodářské recese se budou výroby softwaru více věnovat podobným kontrolám – některé jsou namátkové, jiné vycházejí ze statistik jejich prodejí jednotlivým zákazníkům, některé mohou být i na doporučení konkurentů, bývalých zaměstnanců, jiných softwarových výrobců.

Jen necelá polovina společností v České republice **vede záznamy** o nabyvacích dokladech, seznam koncových stanic s instalovaným softwarem a přiřazení softwarových licencí ke stanicím, uživatelům i oněm dokladům. Navíc přibližně pouhá desetina z těchto společností má zavedené firemní procesy, které zajišťují **aktuální stav** všech potřebných informací. V ideálním případě tedy zaměstnanec IT připraví pro svého šéfa pouze report z auditovacího nástroje, a pokud objeví nějaký nedostatek, poradí se se svým dodavatelem softwaru nebo licenčními konzultanty a navrhne adekvátní řešení. Takových případů je však jen minimum.

O poznání hůř jsou na tom oddělení IT, která sice vědí, že u nich nějaká evidence existuje, ať už v auditovacím nástroji, v databázi nebo v obyčejné tabulce, ale také tuší, že není úplně v pořádku. Chybí záznamy o nákupech z posledních několika měsíců nebo dokonce let, o stavu softwaru na koncových stanicích nemají aktuální znalost a rozmotat klubko licencí pro serverové aplikace nebude vůbec jednoduché. Stále však máte v takovém případě výhodu alespoň částečné evidence a matné představy, jak by měl vypadat výsledek vaší práce a výstup pro šéfa.

Dle statistiky však s největší pravděpodobností budete nejspíš pracovat ve firmě, která nemá potřebnou evidenci v elektronické podobě zavedenou vůbec a dopis pro jednatele se tak stane vaší noční můrou. Jen stěží v takovém případě dokážete dát

věci do pořádku během pouhého měsíce. V takovém případě je mnohem méně riskantní přiznat si pravdu (co nejdříve!) a urychleně pozvat odborníky pro správu softwarových prostředků a licenční experty.

JAK SE PŘIPRAVIT NA AUDIT?

Obecně jsou dvě cesty: řádně, nebo narychlo. Ta první zabere více času, ale vyplatí se, je určitě ekonomičtější. Ta druhá je tak trochu „z nouze ctnost“ – a za tento typ řešení se v IT (a nejen v IT) vždycky platí. Třeba tím, že jsou pracná, riziková a neefektivní.

Tak v první řadě je důležité **provést důkladnou inventarizaci desktopových stanic i serverové infrastruktury**. Nápomocný vám může být šikovný **auditovací nástroj**, který umí provést spoustu úkolů za vás. Nastavit ale nástroj tak, aby pracoval se sesbíranými daty podle vašich představ, může být občas oříšek. V menších firmách se jeví jako řešení i ruční inventarizace. Ta má však do budoucna nulovou hodnotu, protože sesbírané informace jsou neaktuální ještě dříve, než dokončíte evidenci, pokud nemáte dobře zavedené procesy a bezpečnostní pravidla.

Vaším dalším krokem bude **získání přehledu o všech nákupech softwaru od účetního oddělení a dohledání potřebných dokladů**. Doklady musí pro prokazatelné splnění autorskoprávních podmínek obsahovat kupu náležitostí. Může se stát, že s tímto faktem vás seznámí až sám pan auditor z KPMG (E&Y, D&T nebo PWC... lepší výběr už ani mít nemůžeme) o měsíc později. O to děsivější je takové zjištění, protože získat korektní nabyvací doklady je často nelehký úkol spojený s desítkami telefonátů a e-mailů s vašimi dodavateli softwaru a hardwaru (s OEM licencemi).

Nejtěžší úkol vás ale stále teprve čeká – **správně přiřazení licencí k uživatelům a zařízením**. Jen tak jste schopni zjistit, co vám chybí nebo přebý-

vá. Obzvláště serverová infrastruktura a uživatelské přístupy k serverům bývají oříškem i pro tým licenčních specialistů. Několik málo pouček, „vlastní názor“ a „selský rozum“ vám mohou poskytnout pocit, že licenční problematice rozumíte a dokážete si poradit. Pokud jste ovšem pořádně nepřechetli všechny licenční smlouvy a neporozuměli jim do detailu, nejspíš vás do reality a s ní spojených hádanek a hádek nad licenční problematikou probudí opět ti auditoři, u kterých není odpouštění zrovna silnou stránkou.

Nezapomeňte, že samotná evidence přiřazení licencí je pro softwarový audit téměř klíčová záležitost a obyčejná tabulka vám v tomto případě nemusí stačit. Musíte být schopni **doložit životní cykly jednotlivých licencí s odkazem na konkrétní zaměstnance, počítače, notebooky nebo dnes i chytré telefony**. Bohužel ani některé auditovací nástroje neumí zatím nabídnout plný komfort. Přesto vždy existuje nějaké řešení, jak mít pro auditory připravené uspokojivé podklady.

Dny i týdny utíkají rychleji, než byste si přáli, a hrozba se blíží. Není jednoduché stihnout v tak krátkém čase práci, kterou jiní připravují i několik měsíců. Že má vaše firma ještě dceřinou nebo mateřskou společnost? Pak před vámi stojí ještě několikánásobně složitější problém...

Pokud nechcete, aby za všemi těmi víkendy v práci a mimořádnými nočními šichtami přistála kritická

auditorská zpráva, pokuta pro firmu a postih pro vás, raději si přivězte na pomoc certifikované partnery zkušene v oblasti auditů a správy softwarových prostředků (SAM), kteří vám se svými licenčními specialisty dokážou pomoci.

AUDITOR ODCHÁZÍ, MŮŽETE SI ODDECHNOUT.

Jestli už vás zachránil princ na bílém koni, kouzelný dědeček nebo sedm pracovních trpaslíků, dejme tomu, že auditorská saň zkotla a odchází. Pokud jste dokázali po heroickém výkonu obstát bez ztráty kytičky, nejméně v příštím roce k vám znova nezavítají. Jednatel společnosti vás nejspíš ani nepochválí. Je pro něj přeci samozřejmé, že máte softwarové licence vždy pod kontrolou. Nemá ani tušení, co všechno jste museli zvládnout, aby audit dopadl do bore nebo abyste minimalizovali riziko. A vy si nejste dvakrát jisti, jestli mu o tom máte jít vyprávět. Aby si nepomyslel, že jeho milé spolehlivé fungující IT je jen „navrch huj“.

A co takhle v tom započatém díle pokračovat (pokud jste návštěvu draka přežili), nebo raději začít s tou přípravou trochu dřív než 30 dní před nástupem kontroly? Možná máte ideální příležitost dotáhnout konečně přehled softwarových prostředků vaší firmy o kus dál. Navrhnout a zavést podnikové procesy, které vám zajistí aktuální přehledy nabývacích dokladů, počet využitých i volných softwarových licencí, kdykoliv si budete přát. Pokud někdy v budoucnu zaslechnete slovo „audit“, nebudou vám vstávat hrůzou vlasy na hlavě a nevybaví se vám několik bezesných nocí. Můžete konečně začít proaktivně řídit zacházení se softwarovými prostředky efektivně a optimalizovat náklady.

■ Lubomír Buben ■

Mimochodem, věděli jste, že DAQUAS v téhle pohádce může být rytíř, trpaslík, dědeček a taky drak?!

Úplně nejraději jsme ale dobrá sudička, která vás nebezpečí a rizik včasným zásahem vystříhá. Stačí zavolat, nemusíte čekat, až svíčka dohoří...

Co je správa softwarových prostředků (SAM)?

Software Asset Management (někdy také správa softwarových aktiv) je obecně postup pro zavedení interních procesů správy softwaru a optimalizace investic a nákladů při pořízení a užívání IT aktiv. Dalo by se říci, že díky SAM získá společnost povědomí o svých softwarových prostředcích, dokáže je efektivně využívat, optimálně nakupovat a jednoduše spravovat.

Zavádění SAM se řídí metodikou, která nese kupu chytrých doporučení, jež lze aplikovat různou měrou dle skutečných potřeb společnosti. Součástí je samozřejmě inventarizace a softwarový audit, ovšem zajímavější výsledky (i z ekonomického hlediska) přináší právě zavedené procesy a optimalizované nákupy.

Microsoft Partner

Gold Software Asset Management
Gold Volume Licensing

NEBEZPEČÍ SE PŘESUNULO DOVNITŘ FIREM

> Společnosti již více než dvacet let chrání citlivá data a IT techniku před útoky hackerů a jinými hrozbami pocházejícími zvenku – viry, malwary a dalšími. Aniž zodpovědné osoby v životě potkaly skutečného hackera nebo autora viru, investují do ochrany proti následkům jejich činnosti podstatnou část rozpočtu na IT bezpečnost. Často ale ignorují druhou skupinu hrozeb, kterou představují lidé, jež vidají každý den – zaměstnanci společnosti a lidé pohybující se po kancelářích. Ochrana proti interním hrozbám je přitom stejně aktuální.

ZAMĚŠTNANEC JAKO BEZPEČNOSTNÍ RIZIKO

Průzkum společnosti Ponemon Institute z roku 2012 ukázal, že 78% všech úniků dat bylo zaznamenáno v důsledku aktivity (ať již úmyslné či nedbalostní) zaměstnanců dotčených společností. Ti se pohybují uvnitř prostoru zabezpečeného antiviry a firewally, které sice chrání proti vnějším hrozbám, ale vnitřní prostředí firmy nechávají bez povšimnutí. Zaměstnanci mají (často dokonce neomezený) přístup k citlivým údajům společnosti, ať už z důvodu, že jej skutečně potřebují a data využívají, nebo prostě jen proto, že tuto oblast dosud nikoho ve firmě nenapadlo zabezpečit.

Nic jim tak nebrání v přístupu k databázi klientů a jejich detailům, k finančním výkazům, průmyslovým vzorům a jinému cennému know-how společnosti. Data lze jednoduše poslat emailem, vykopírovat na přenosný disk, vypálit na DVD nebo prostě vytisknout a odnést. Následky takovéto aktivity však mohou být pro společnost katastrofální, někdy až přímo likvidační. Management každé společnosti by si tak měl klást otázku: Jakou hodnotu mají informace, které ve společnosti máme? Jaká škoda nám vznikne, pokud se tyto informace dostanou ke konkurenci?

První, co představitele firem v tomto okamžiku napadne, je: „Ale naši zaměstnanci by toto nikdy neudělali. My jim věříme.“ Ano, budme k zaměstnancům féroví, většina z nich nemá zlé úmysly. Celosvětový průzkum společnosti Cisco Systems z roku 2008 odhalil, že jen 11% zaměstnanců někdy neautorizovaně přistupovalo k citlivým informacím za účelem zisku. Téměř 90% by tedy data neukradlo, ovšem ne všechny úniky dat jsou spojené se zločinným úmyslem. Značnou roli hraje i nedbalost a náhoda. Zaměstnanci často porušují základní bezpečnostní pravidla – navštěvují zakázané stránky, nepoužívají šifrování pro přenos dat, volí triviální hesla pro přístup do počítače apod. Ztracený či zapomenutý USB disk, ukradený lap-

top z auta nebo jen chvilka nepozornosti, omyl v adresátovi e-mailu a firemní data jsou v nepovolaných rukou.

MÍT PŘEHLED JE DŮLEŽITÉ

Teď vám ale můžeme představit bezpečnostní nástroj, který detekuje a eliminuje všechny interní hrozby, kterým společnost a jejich citlivé údaje čelí – **Safetica Endpoint Security**.

Aby společnost mohla efektivně zabránit nežádoucím aktivitám zaměstnanců, je nejdříve potřeba o těchto aktivitách získat přehled. Jak již samotný název produktu napovídá, Safetica Endpoint Security monitoruje provoz přímo na koncové stanici (tj. na počítači zaměstnance). Umožňuje plně individuální nastavení toho, co je sledováno, a aplikací pravidel pro různé pracovní skupiny. Podle konkrétních potřeb firmy tak můžete přizpůsobit, co a jak bude monitorováno – aktivity na Internetu, práce s aplikacemi nebo třeba tisk dokumentů.

Safetica Endpoint Security obsahuje důležitou funkci **okamžitého varování v případě podezřelých aktivit**. Zjištění, že před týdnem došlo k úniku dat, je sice méně špatné, než když vás na to upozorní zákazníci, policie či nečekaný konkurenční tah, lepší je ale takovému pokusu zabránit úplně a předem. Díky inteligentnímu nastavení upozornění a výstrah manažer není obtěžován každou zaznamenanou operací, dostává pravidelné souhrnné přehledy, ale v případě kritické činnosti znamenající hrozbu Safetica vydá okamžité varování.

MONITORING SÁM O SOBĚ NESTAČÍ

Monitorování činnosti zaměstnanců samozřejmě musí probíhat transparentně a legálně. Potom představuje Safetica Endpoint Security silný nástroj, jak odhalit hrozby pro bezpečnost společnosti pocházející z činnosti zaměstnanců. Nejedná se však o jedinou funkci, jelikož sám o sobě monitoring žádné aktivitě nezabrání. Proto Safetica

Safetica Endpoint Security

spojuje monitoring s účinným řešením proti úniku dat (tzv. data loss prevention – DLP).

Obecně můžeme říci, že DLP software řeší problematiku úniku dat způsobenou pochybením lidského faktoru. Zajišťuje, aby k citlivým informacím měli přístup pouze legitimní uživatelé a aby tito uživatelé využívali svěřená data pouze povoleným způsobem.

Safetica Endpoint Security zabezpečuje všechny možné bezpečnostní díry – přenos na USB disk, posílání e-mailem, vypálení na CD či DVD, tisk. Díky již zmíněnému provozu na koncové stanici dokáže efektivně eliminovat i rizika, která se neprojevují na firemní síti, ale pouze u uživatele – např. printscreensy nad citlivými daty. Zabezpečit neznamená danou cestu zcela odstavit a např. znemožnit používání USB (navíc u e-mailů či tiskáren by celkové odstavení přineslo více škody než užitku). Safetica povolí bezpečné aktivity a zabrání pouze zakázaným a nebezpečným činnostem. Safetica zabraňuje také obcházení bezpečnostních pravidel např. tím, že by si zaměstnanci překopírovali pouze část citlivých dat do jiného souboru nebo soubory přejmenovali či se je pokusili dostat ven přes soukromé webmailové služby.

CHRAŇTE DATA V KLIDU I POHYBU

Ochranné funkce softwaru Safetica Endpoint Security lze rozdělit do tří oblastí – na ochranu dat při použití (data in use), při přenosu (data in motion) a v klidové podobě (data at rest).

Ochrana používaných dat (data in use protection) se zaměřuje na každodenní interakci zaměstnanců s daty, protože právě to je okamžik, kdy jsou citlivé informace ohroženy nejvíce. Safetica povolí přístup pouze legitimních osob a dohlíží na způsob, jakým s daty nakládají – kam kopírují, co otevírají a jak editují – a zda tyto aktivity směřjí provádět. Aby data byla zároveň chráněna proti špionážním aplikacím, obsahuje Safetica také Anti-KeyLogger.

Ochrana dat v klidové podobě (data at rest protection) znamená zabezpečení a šifrování disků, na kterých jsou citlivé informace uloženy, ať jde o pracovní stanice, přenosné počítače či servery. Ztráta či krádež nešifrovaného laptopu je jednou z nejčastějších příčin úniku dat. Ve firemním prostředí se postupně upouští od úplného šifrování disků, jelikož jeho nasazení je poměrně složité a může vyžadovat řadu dalších softwarových nebo hardwarových úprav. Nemalé problémy také nastávají v případě poškození disku a následných oprav, protože se všemi informacemi je zašifrovaný také operační systém. Z těchto důvodů Safetica

umožňuje využívání šifrovaných virtuálních disků, které se snáze vytvářejí a ponechávají samotné systémové údaje nešifrované.

Ochrana dat při pohybu (data in motion protection) zabezpečuje kopírování a přenos dat, ať již po síti nebo z koncové stanice uživatele (např. na USB disk). Safetica zabrání přenosu dat na nebezpečných discích a chrání je proti náhodným nálezům i zlodějům.

SMAZÁNÍM OCHRANA NEKONČÍ

Data je nutno chránit po celý životní cyklus od jejich vzniku až po jejich likvidaci. Při ochraně dat je potřeba pamatovat i na nebezpečí plynoucí z možnosti obnovení smazaných dat a pro citlivé údaje používat funkci datové skartovačky, která daný sektor disku opakovaně přepíše množstvím náhodných údajů. Tento proces je nutné spustit vždy, když dochází k prodeji firemního hardwaru, přesunu od jednoho pracovníka k jinému apod.

PREVENCE ÚNIKU DAT VS. OCHRANA DAT?

Jako DLP (data loss prevention) řešení bývají často označována i různá řešení, která preventivních prvků obsahují pomálu nebo vůbec žádné. V případě neautorizovaného přístupu k citlivým informacím či pokusu o jejich vynesení nepovoleným způsobem DLP software zasáhne a danou operaci znemožní, v lepším případě zašle také upozornění

bezpečnostnímu manažerovi nebo nadřízenému provinilce. V podstatě však reaguje až na právě probíhající nebezpečí, kterému data zrovna čelí, a tomu se snaží zabránit. Co ale bylo příčinou pokusu o únik dat a proč k němu došlo, již tato DLP neřeší. V těchto případech jde spíše pouze o ochranu dat (data leak protection), nikoliv o prevenci úniku dat.

Důležité je však řešit i skutečnou příčinu incidentu, jinak společnost riskuje další pokusy o zneužití citlivých informací. V případě, že za pokusem o únik dat stojí snahy konkurence, nic jí nebrání zkoušet své praktiky znovu a znovu také na dalších zaměstnancích. Dalšími zdroji nebezpečí mohou být nespokojený zaměstnanec, nabídka lepší práce od konkurence, akutní potřeba peněz nebo nepozornost způsobená ztrátou motivace.

JAK TEDY NA SKUTEČNOU PREVENCI?

Řešením je právě Safetica Endpoint Security díky unikátnímu spojení funkcí DLP, monitoringu

a inteligentního profilování uživatelů v jednom produktu. Chování každého zaměstnance není nějakou konstantou, v čase se mění a může mít různé tendence (ať již pozitivní či negativní). Safetica umí všechna zaznamenaná data zpracovat a vyhodnotit krátkodobé i dlouhodobé odchylky a trendy. Lze tak odhalit zaměstnance, kteří ztratili motivaci k práci či vykazují kritické odchylky od vlastního normálu, což může naznačovat nekalé úmysly a potenciální hrozbu pro citlivá data společnosti. Rizikové chování zaměstnanců je zjištěno již v jeho počátku, než dojde ke skutečnému vzniku škod. V takovémto případě je možné mluvit o skutečné prevenci úniku dat a kompletní ochraně proti vnitřním hrozbám.

Zkušební verze a další informace k produktům Safetica naleznete na stránkách <http://www.safetica.cz/>. Pokud máte zájem o nabídku tohoto softwaru nebo potřebujete poradit, pište na e-mailovou adresu obchod@daquas.cz.

■ Mgr. Ing. Lukáš Prikryl
Safetica Technologies s.r.o. ■

MICROSOFT NA PLNÉ OBRÁTKY!

> *Naše společnost spolupracuje s firmou Microsoft již více než 21 let. Byli jsme u toho, když se otvírala česká pobočka, když se zapřahali Čtyři koně z jedné stáje (Office 4.2), Napínaly plachty (Windows 95), krotila Hydra (první Windows Server 3.51 s terminálovými službami), Roztáčela se česká kola a kolečka, když poprvé přijel Bill Gates a několikrát Steve Balmer, byli jsme u toho, když se naše foxovské konference staly nejnavštěvovanějšími na světě, byli jsme u počátku pronájmu softwaru ve smlouvách OSL, u zrušení upgradu serverů a ukončení prodeje BackOffice v roce 2002, u prvních zmínek o Software Assurance. Už se zdálo, že nás nemůže nic překvapit.*

A Microsoft to dokázal.

Za posledních 12 měsíců dokázal, že ještě docista nezmolochovatěl a že kupa změn, na které jsme naléhali po léta, se dá nakonec uskutečnit tak rychle, až přechází zrak. Ta rychlost s sebou samozřejmě nese chyby, nedokonalosti, procesní změny ve velkánské firmě jsou několikanásobně náročnější a složitější, komplexnější, než co si umíme představit se svými zkušenostmi. A také někdy platí, že když se kácí les, lítají třísky. Jenže důležitý je směr. A ten je správný. Dlouhodobé cíle pomáhají rozhodovat se na nejbližších křižovatkách. Když víte, kam chcete dojet. Microsoft přemýšlí nad zá-

kazníkem a jeho potřebami. A ty se pomocí technologických nástrojů dají naplnit jen zčásti. Zbytek je v lidech, v jejich cílech, snaze a znalostech, dost často úplně jiných, než jsou ty „ajtácké“. O tom všem je „nová éra“ Microsoftu. Ovšem stojí a hýbe se na osvědčených motorech produktů, které ji pomáhají roztočit.

Tři z nich si postupně představíme v tomto čísle. Budou to taková OKNA Z DNEŠKA DO PŘÍŠTĚ

WINDOWS 8
WINDOWS SERVER ESSENTIALS 2012
WINDOWS SERVER 2012

VŠE, CO POTŘEBUJETE VĚDĚT O UŽÍVÁNÍ WINDOWS 8

> *Poměrně krátce po uvedení nového Windows Serveru 2012 na trh spatří oficiálně světlo světa i jeho desktopový kolega, operační systém Windows 8. Stane se tak ke konci října a pro platformu x86/64 bude standardně k dispozici ve dvou edicích: Windows 8 a Windows 8 Pro. Zákazníci z firem, kde si předplácejí i Software Assurance, pak mohou využít i funkcí obsažených jen v edici Enterprise. Rozloučíme se s edicí Ultimate a přivítáme edici RT.*

Prostým názvem **Windows 8** je označena edice určená především domácím uživatelům, která obsahuje všechny potřebné základní funkcionality, jako je nové rozhraní Metro, nová verze Internet Exploreru, vylepšená podpora zobrazení na více monitorech, využití obrázkového hesla a přihlášení pomocí PIN kódu, dotykové ovládání. Nově se i v nejzákladnější verzi objevuje podpora přepínání mezi různými jazykovými prostředími, což byla u Windows 7 funkcionality dostupná pouze v nejvyšších edicích Enterprise a Ultimate.

Pro počítačové experty a především pak do firemního prostředí je určena edice **Windows 8 Pro**, která obsahuje navíc například funkce pro šifrování, dostupné ve verzi Windows 7 také jen v nejvyšších edicích (BitLocker, BitLocker To Go), virtualizaci (Hyper-V), správu PC (Group Policy) a možnosti připojení do firemní infrastruktury Active Directory. Nejvybavenější edicí, stejně jako tomu bylo u Windows 7, zůstává edice **Windows 8 Enterprise**, která funkcionality Windows 8 Pro dále rozšiřuje o pokročilé firemní technologie jako Windows To Go, Direct Access, Branch Cache nebo AppLocker. Tato edice bude dostupná pouze firemním zákazníkům s předplacenou Software Assurance, u Windows 8 už se privátní koncový uživatel žádné plně vybavené edice, jako byla dříve edice Ultimate, nedočká. Pravdou je, že technologie obsažené jenom v této edici jsou v dřívějších určeny právě pro využití ve firemním prostředí.

Zcela novou edicí je edice **Windows 8 RT** (známá také jako Windows pro ARM nebo WOA), která bude dostupná výhradně jako předinstalovaný operační systém na PC a tabletech, osazených procesory s architekturou ARM.

ZPŮSOB POŘÍZENÍ

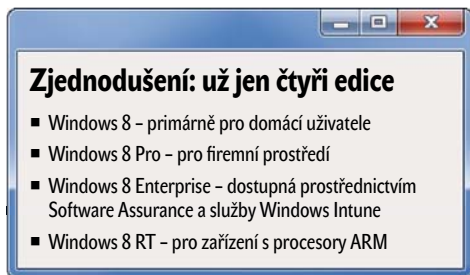
SPOLEČNĚ S NOVÝM OSOBNÍM POČÍTAČEM

Windows 8 je možné pořídit všemi způsoby, na které byli zvyklí již uživatelé Windows 7. Tedy nejklasikější cestou OEM jako systém předinstalovaný výrobcem na novém počítači, jako krabíkový produkt i prostřednictvím multilicenčních smluv.

Pokud jde o kanál OEM, je zde dobré poukázat na fakt, že u operačního systému dodaného cestou OEM neuzavírá koncový zákazník smlouvu o užívání přímo se společností Microsoft, ale právě s dodavatelem nového osobního počítače, tzv. System Builderem. To je důležité si připomenout, především když potřebujete ke svým Windows získat technickou podporu, náhradní COA štítek atp.

Stále zůstává v platnosti i to, že licence OEM je zcela spjata s životem počítače, na kterém vám byla dodána, a s koncem života tohoto počítače končí svou životní pouť i tato licence operačního systému Windows. Není jí tedy následně možné převést na jiný počítač.

A jak že to vlastně končí, ta životní pouť počítače a tím pádem i OEM licence? Stane se tak při poruše pevného disku, grafické karty, nebo snad dokonce některého z periferních zařízení? Nikoli, život vaší oblíbené licence je zcela svázán s životem základní desky vašeho stroje. Pokud musíte z jakéhokoli důvodu měnit základní desku počítače, musíte pořídit i novou licenci operačního systému. Přirozeně, když se porucha přihodí v čase standardní záruční doby, pak o svou licenci nepřijedete, dostanete možnost reaktivace a licenci můžete nadále využívat. Pokud ke zničení základní

desky a její výměně za jinou dojde v rámci nadstandardní záruční doby (tedy jiné, než té zákonem dané), pak je zcela na dodavateli OEM, jak se s danou situací vypořádá a zda vám nabídné licenci novou.

SÁM SOBĚ SYSTEM BUILDEREM

V neposlední řadě je dobré připomenout i jistý, poměrně často ignorovaný fakt, že není možné být sám sobě System Builderem. Postup, kdy si sami sestavíte počítač, následně na něj nainstalujete OEM verzi operačního systému Windows a takový počítač distribuujete sami sobě, je v rozporu s licencí programu Microsoft OEM System Builder, kterou mimochodem odsouhlasíte otevřením obalu, ve kterém jsou ukryta instalační média. A co že nám to ta Microsoft OEM System Builder licence vlastně říká? Například, že:

Chcete-li software nebo hardware distribuovat v této sadě, musíte být sestavovatel systémů a přijmout tuto licenci. Termín „Sestavovatel systémů“ označuje výrobce originálních dílů, sestavovatele, sestavovatele repasovaných počítačů nebo osobu provádějící předinstalaci softwaru, která systémy zákazníka prodává třetí straně. Licenci přijímáte otevřením této sady. Pokud se rozhodnete tuto licenci nepřijmout, vraťte neprodleně neotevřenou sadu distributorovi.

Je myslím celkem srozumitelné, že sám sobě mohu být těžko třetí stranou, které mnou sestavený počítač s předinstalovaným systémem prodám. A co jsou to ty systémy zákazníka?

„Systém zákazníka“ znamená plně sestavený počítačový systém zahrnující procesor, základní desku, zdroj napájení, interně osazený disk NAND nebo jednotku pevného disku na bázi otáčivého magnetického média a skříně.

S Windows 8 však dochází k pozitivní změně, kterou přináší nový typ licence **Windows 8 System Builder Personal Use License**. Tato licenční smlouva už totiž umožní koncovému uživateli, aby se sám sobě stal System Builderem, jinými slovy, aby si pořídil samostatně jednotlivé komponenty potřebné pro sestavení PC, toto PC si sám sestavil a následně si sám předinstaloval desktopový operační systém z kategorie OEM na takto sestavený počítač. Je však potřeba přesně dodržet licenční podmínky dané smlouvy: licence smí být přiřazena a následně užívána právě jen a pouze na nově sestaveném počítači, určeném k vaší osobní potřebě, popřípadě v **místním** virtuálním prostředí nebo **odděleném oddílu** (to je český hardware partition ☺), a taková licence nesmí být přiřazena počítači, na kterém je již nainstalován nelegální operační systém Windows. Pro tyto scénáře zůstane nadále dostupná cesta pořízení takzvaných legalizačních licencí GKG nebo GGWA.

Tento typ licence je tedy vhodný i pro případ, kdy potřebujete provozovat další kopii Windows 8 ve virtuálním prostředí (ovšem nikoli na serveru v prostředí VDI, proto ono slovo „místním“) nebo jen jako další instalaci pro případ dual bootu. Dříve totiž bylo za tímto účelem potřeba poříditi poměrně drahou krabicovou verzi produktu. Tuto licenci přirozeně smíte využívat i ve virtuálních prostředích, jejichž hostitelem je Linuxový operační systém, stanice Mac nebo jiný desktopový operační systém. To, že je zakázáno instalovat takto pořízená Windows 8 na počítače, na kterých je již nainstalovaný nelegální operační systém Windows, tedy doopravdy není kompletem Microsoftu proti jejich využití na Linuxových desktopech, jak se někteří zarytí zastánci konspiračních teorií v blozích a na diskusních fórech domnívali, aby se měli nad čím vyvztekat.

KRABICE, ŠKATULE, BOXY

Již během léta byl Internet také plný zvěstí o tom, že nová Windows 8 již nebudou dostupná v krabicové verzi. Říká se, že na každém šprochu je pravdy trochu, a tak i zvěstí o konci krabicové verze jistou pravdou oplývaly. Krabicová verze Windows 8 bude i nadále dostupná, ale již jen jako upgrade. Plnou licenci Windows 8 již tedy prostřednictvím krabicové verze nepořídíte. Jak prý tvrdí statistiky společnosti Microsoft, je to i proto, že u Windows 7 byl o tento typ pořízení licence minimální zájem, čemuž bych i vzhledem k nastavení licenční a cenové politiky věřil. Po současných úpravách licenční politiky OEM by tato prodejní cesta dávala ještě menší smysl.

MULTILICENČNÍ KANÁLY A SLUŽBY V MRACÍCH

Tak jako tomu bylo i u předchozích verzí Windows, v multilicenčních smlouvách bude možné poříditi jen upgradové licence. A zde pozor: i upgradová licence pořízená prostřednictvím multilicenční smlouvy je podobně jako OEM trvale svázaná s počítačem, kterému jste tuto licenci poprvé přidělili. Pokud počítač odejde do věčných lovišť, upgrade musí chtít nechtě s ním.

Desktopový operační systém pořízený v Cloudu prostřednictvím služby Windows Intune také poskytuje pouze upgrade a do třetice naprosto stejně se chová i licence Windows 8 získaná jako součást výhod partnerského programu společnosti Microsoft (MPN).

Nebude, myslím, třeba dlouze vysvětlovat, že upgradová licence potřebuje pro svůj legální život i licenci podkladovou, tedy tu, na jejímž základě upgrade provádíme a která musí být přiřazena stejnému zařízení.

UŽIVACÍ PRÁVA WINDOWS 8

Pojďme se nyní podrobně podívat na to, co nového přináší licenční politika společnosti Microsoft pro užívání desktopového operačního systému Windows 8, abychom zcela přesně věděli, jakou měrou a jakými způsoby si ty své „osmičky“ můžeme užít. První, jistě zajímavou informací bude určitě to, že se společnost Microsoft rozhodla zcela přepsat dokumenty s licenčními podmínkami. Nově psané licenční podmínky jsou stručnější, psané méně právníckou řečí a ve smlouvách MSLT (Microsoft Software License Terms) používají dialogy, v nichž jsou licenční podmínky představovány formou otázek a odpovědí na téma, co s pořízenou licencí smím a nesmím činit. Jestli jste až dosud statečně odolávali touze vědět, jaká máte za svoje peníze práva, možná si konečně svou první licenční smlouvu přečtete!

CO MI UMOŽŇUJE LICENCE WINDOWS 8

Pojďme si tedy nyní krok po kroku představit nové licenční podmínky nejnovějšího desktopového operačního systému společnosti Microsoft, konkrétně multilicenčního upgradu Windows 8 Professional, a k jednotlivým licenčním podmínkám si něco bližšího povědět:

1. Každou licenci je třeba trvale přiřadit jednému zařízení.

Získanou licenci k desktopovému operačnímu systému musíte vždy přiřadit jednomu konkrétnímu zařízení, není možné jednu licenci přiřadit více zařízením. Jak jsme se již zmiňovali výše, toto přiřazení je vždy trvalé se dvěma výjimkami: krabicový upgrade a upgrade v rámci Windows Intune.

2. Smíte instalovat jednu kopii softwaru na licencované zařízení.

3. Software smíte používat nejvýše na dvou procesorech.

Jedna licence vás opravňuje k vytvoření pouze jedné instalace operačního systému a následnému užívání nad maximálně dvěma procesory. Není tedy možné na základě jediné licence desktopového operačního systému Windows vytvořit tzv. dual boot. Zde si ještě dovolím poznamenat, že nad dvěma procesory je užívání povoleno u edice Windows 8 Pro, dle licenčních podmínek pro upgrade na edici Windows 8 bude mít tato základní edice nového desktopového operačního systému právo k užívání pouze nad jedním procesorem.

4. Místní používání je povoleno pro jakéhokoli uživatele.

5. Vzdálené používání je povoleno pro primárního uživatele licencovaného zařízení a pro jakékoli další uživatele z jiného licencovaného zařízení nebo zařízení licencovaného pro službu Windows VDA nebo Windows Intune.

6. Software smí používat v každém okamžiku vždy pouze jeden uživatel.

Instalovaný operační systém smí užívat libovolný uživatel, ale v jednu chvíli vždy jen jeden. Stejně tak jen jediný uživatel může být v určitém období uživatelem **primárním**. Je to právě ten uživatel, který daný počítač v daném období využívá po většinu času, slovy licenčního ujednání: *uživatel, který zařízení používá více než 50 % času v jakémkoli 90denním období.*

Pouze primární uživatel pak smí přistupovat k ploše licencovaného desktopu vzdáleně z jakéhokoliv zařízení, tedy i ze zařízení, kterému není přiřazena žádná licence desktopového operačního systému z dílen společnosti Microsoft. Vzdáleným přístupem k ploše se míní přístup bez ohledu na použitou technologii, tedy např. při využití technologie vzdálené plochy (RDP) nebo obdobných technologií výrobců třetích stran. Všichni ostatní uživatelé smí takto přistupovat k licencovanému desktopu pouze ze stejné licencovaného zařízení, tedy ze zařízení, kterému je například přiřazena licence Windows 8 Pro, popřípadě ze zařízení licencovaného prostřednictvím licence Windows VDA nebo Windows Intune.

7. K softwaru může současně přistupovat další uživatel s použitím funkce Vzdálená pomoc nebo podobných technologií výhradně za účelem poskytnutí technické podpory.

Jedinou výjimku tvoří přístup výhradně za účelem poskytnutí technické pomoci. S touto smí k zařízení přistoupit jakýkoliv uživatel z libovolného zařízení, a to bez ohledu na využitou technologii, tedy bez ohledu na to, zda využívá přímo funkcionalitu Vzdálená pomoc, nebo některou z obdobných technologií třetích stran.

8. K licencovanému zařízení smíte připojit až 20 zařízení pro účely sdílení souborů, tisku a používání Internetové informační služby, funkce Sdílení připojení k Internetu nebo telefonních služeb.

Velmi populárním tématem v souvislosti s licencováním desktopového operačního systému je vystupování desktopového operačního systému Windows v roli serveru. Tato role je licenčními podmínkami pro desktopové operační systémy velmi omezená, bylo tomu tak

u Windows 7, Vista i XP a nic se nezměnilo ani u Windows 8. Windows 8 tedy smí v roli serveru vystupovat pouze za účelem sdílení souborů, sdílení tisku, používání Internetové Informační služby, sdílení připojení k Internetu nebo telefonních služeb, a to pro maximálně **dvacet** dalších zařízení (u starších verzí Windows to bylo dokonce jen deset zařízení). Windows 8 tedy nesmí žádným způsobem figurovat například v roli databázového nebo aplikačního serveru, i když je to technicky možné. Není licenčními podmínkami povoleno na Windows 8 provozovat například poštovní server nebo databázový server s instalovaným SQL Serverem, ke kterému se připojují vzdálení uživatelé.

Omezené užití Windows 8 v roli serveru je povoleno především z důvodu možnosti tvorby domácí privátní sítě nebo velmi malé firemní sítě, kde uživatelé potřebují pouze sdílet soubory a dokumenty, popřípadě tisknout na společnou tiskárnu a přistupovat k Internetu přes jeden společný přístupový bod. Pokud ale potřebují využívat serverové aplikační systémy, jako

jsou poštovní servery, databázové servery, ERP, CRM, nebo jen docházkové systémy, tedy aplikace typu klient-server, pak je pro serverovou stranu takového řešení skutečně nutné pořídit serverový operační systém, tedy Windows Server v některé z vhodných edic. Desktopový operační systém je určen pro stranu klientskou a jakkoli je technicky možné server rozběhnout na Windows 8, licenční podmínky takové užití zakazují, přesněji řečeno značně omezují, viz výše.

9. Pro aktivaci s použitím Služby správy klíčů nebo podobné technologie je povolen neomezený počet připojení.

Existuje jediná výjimka, kdy Windows 8 smí vystupovat v roli aplikačního serveru, a ta je přesně specifikována v licenčních dokumentech. Jedná se o situaci, kdy desktopový operační systém funguje jako správce licenčních klíčů nebo provozuje obdobnou technologii, tedy například je zkonfigurován v roli KMS serveru (Key Management Services). V takovém případě smí k němu, výhradně za tímto účelem, přistupovat neomezené množství zařízení.

RENTAL RIGHTS

Ve všech licenčních ujednáních k desktopovému operačnímu systému se dozvíte, že licenci operačního systému nesmíte dále distribuovat, poskytovat sublicenci, pronajímat, poskytovat na leasing, půjčovat či zpřístupňovat třetím stranám či jménem třetích stran a že danou licenci nesmíte komerčně hostovat. Na to jsou určeny speciální licence a postupy. Co však mají učinit například internetové kavárny nebo hotelové provozny, které chtějí svým klientům nabídnout k pronájmu nebo i bezplatnému zapůjčení svůj počítač vybavený operačním systémem Windows 8? Tou správnou cestou je pořízení **nájemných práv** pro systém Windows (Rental Rights).

Pokud totiž pořídíte licenci na nájemná práva pro systém Windows a přiřadíte ji zařízení s kvalifikujícím operačním systémem, dosáhnete zrušení zájmu pronájmu nebo propůjčení daného softwaru. Jaký operační systém, v jaké edici a pořízený jakým distribučním kanálem bude oním kvalifikujícím operačním systémem, to se dočtete v dokumentu Product List v kapitole Rental Rights for Windows. Přiřazení práv Rental Rights je trvalého charakteru, tedy stejně jako operační systém OEM, nebo multilicenční upgrade desktopového OS i nájemná práva pro systém Windows jsou s počítačem trvale svázána, s ním žijí i umírají. Navíc umírají i v případě, že je ukončena platnost nebo změněno přiřazení původní podkladové licence (kvalifikovaného

operačního systému). Věru, nemají Rental Rights vůbec jednoduchý život.

Dříve než se k přidělení nájemných práv některému ze svých zařízení rozhodnete, je potřeba vzít v úvahu ještě několik dalších věcí. Přidělením nájemných práv sice docílíte zrušení zájmu pronájmu a zápůjčky, nicméně uvalíte tím na sebe zároveň několik dalších licenčních omezení:

Musíte například vyžadovat písemný nebo elektronický souhlas uživatelů s licenčními podmínkami pro pronajímaný software.

Zároveň tento software nesmíte provozovat ve virtuálním prostředí a nesmíte k tomuto softwaru umožnit vzdálený přístup s výjimkou přístupu za účelem poskytnutí vzdálené pomoci.

SOFTWARE ASSURANCE

Jen málokdo už dnes může předplatné Software Assurance chápat jen jako nárok na nové verze softwaru. Krom zajímavých služeb získáte i mnoho dalších práv, úzce souvisejících s užíváním daného produktu.

WINDOWS 8 ENTERPRISE

Předplatné Software Assurance je společně se službami Windows Intune a Windows VDA jedinou cestou, jak se dostat k nejvybavenější podnikové edici operačního systému Windows 8, a to edici Enterprise. Pokud toto právo získáte právě prostřednictvím Software Assurance, zůstane vám, i kdybyste z nějakých důvodů předplatné neobnovili.

Licenční podmínky Windows 8

A co vlastně edice Enterprise přináší navíc? Především, stejně jako u Windows 7, jsou to technologie pro pokročilou práci v podnikové síti a centrální správu koncových zařízení. Ty nejdůležitější najdete v rámečku:

Užitečné speciální funkce edice Enterprise

- Vylepšená technologie **Branch Cache**. Umožňuje načítat často používaný obsah z centrálních podnikových serverů do mezipaměti koncového zařízení. Tím lze dosáhnout optimalizace využití šířky pásma na sítích WAN.
- Vylepšená technologie **Direct Access**. Umožňuje plně transparentní připojení do vnitropodnikové sítě odkudkoliv, tedy i z prostředí sítě Internet bez nutnosti vytáčet VPN připojení.
- Funkcionalita **AppLocker**. Zajistí, že si uživatelé budou schopni na svém desktopu spustit či nainstalovat jen aplikace odpovídající kritériím definovaným správcem.
- Nová funkcionalita **Windows 8 App Deployment**. Umožňuje desktopům a tabletům připojeným k podnikové doménné sideloading Metro aplikací nejen z Windows Store, ale i z korporátního prostředí.
- Podpora VDI
- **Windows To Go** – podpora BYOD

Aktivní Software Assurance je také vstupní podmínkou k pořízení předplatného **MDOP, Microsoft Desktop Optimization Pack**. Je to balík nástrojů podporujících pokročilou správu desktopu, doručování virtualizovaných aplikací přímo na koncový desktop prostřednictvím technologií App-V a využití poměrně nedávno začleněného produktu User Experience Virtualization (UE-V). V neposlední řadě pak edice Enterprise přináší technologické novinky na poli VDI a také zcela novou technologii Windows To Go a s ní související nové licenční podmínky. O obojím se zmíníme v samostatných kapitolách.

VDI, VIRTUAL DESKTOP INFRASTRUCTURE

Z technologického hlediska přináší Windows 8 novinky především v kombinaci s novým Windows Serverem 2012. Prostřednictvím vylepšené technologie Remote FX je nyní v prostředí VDI i ve velmi pomalých sítích (WAN) dostupná plnohodnotná 3D grafika a možnost využití USB zařízení a dotykového ovládání.

V licenčních podmínkách pro virtualizaci desktopu nedošlo k žádným zásadním zlomům, i když je mohl leckdo se zapracováním technologie Hyper-V do desktopového operačního systému právem očekávat. Přiznám se, i já jsem mezi netrpělivé čekateli patřil. A ono nic. Nebo skoro nic.

I nadále tedy platí obecně, že pro každou vytvořenou instanci Windows 8 potřebujete samostatnou licenci Windows 8. Pokud ovšem licenci a zařízení přiřadíte krytí Software Assurance, smíte vytvořit až čtyři další lokálně provozované virtuální instance. Pokud ovšem vytvoříte všechny čtyři virtuální instance, smí být instance ve fyzickém prostředí využita výhradně za účelem podpory virtualizace. Jinými slovy, fyzickou instanci Windows 8 už poté nemůžete využívat jako plnohodnotný desktop pro provoz aplikace, úpravu dokumentů atp., ale jen jako Hyper-V hostitele. Jako alternativu, tedy namísto čtyř virtuálních instancí, smíte na licencovaném zařízení provozovat dvě instance fyzické a využívat na základě jedné licence dual boot. Bez Software Assurance, jak už jsme se zmiňovali výše, byste za tímto účelem také museli pořídit další licenci Windows 8. S krytím Software Assurance zároveň získáváte právo přistupovat až ke čtyřem virtuálním instancím desktopového operačního systému, vytvořeným a provozovaným na serverech svého datového centra. (Pozor: slovíčko „svého“ je velmi důležité. Žádná licenční alternativa zatím neumožňuje legální provoz virtuálních desktopů ve veřejném cloudovém řešení, na hardwaru sdíleném více nezávislými subjekty.)

Všechna výše zmíněná práva vám dává i licence pořízená prostřednictvím odběru služby Windows Intune. Třetí alternativou je přiřadit koncovému zařízení licenci Windows Virtual Desktop (VDA). Tou také získáte stejnou sadu virtualizačních práv, ovšem s jedním zásadním rozdílem; licence Windows Virtual Desktop (VDA) vás žádným způsobem neopravňuje operační systém Windows 8 využívat místně na zařízení, kterému jste VDA licenci přiřadili. To smíte učinit, pouze pokud dodatečně přiřadíte licencovanému zařízení licenci Windows 8 Pro, nebo pokud už je danému zařízení taková licence přiřazena.

Mnozí, kterým je licenční politika pro desktopové operační systémy společnosti Microsoft blížká, si jistě všimli, že zde došlo k drobné modifikaci těchto užívacích práv oproti Windows 7 a společnost Microsoft mírně zvýhodnila pořizování krytí Software Assurance oproti pořízení licence VDA. Jinak cena předplatného VDA a Software Assurance je velmi podobná, obojí jsou jen dočasné licence, ovšem VDA se dá dokoupit kdykoli, zatímco SA jedine při nákupu licence (v případě multilicenčního upgrade) nebo nejdéle do 90 dní od nákupu – v případě OEM.

WINDOWS TO GO

Jak už jsem zmínil výše, Windows To Go je zcela novou technologií, která umožní systém Windows 8, včetně všech instalovaných aplikací, uživatelských nastavení a dat, spustit z flash disku na jakémkoliv zařízení kompatibilním se systémem Windows 8.

Příliš mnoho zkratk? Slovníček...	
App-V	Application Virtualization - virtualizační technologie pro desktopy
BYOD	Bring Your Own Device - trend pomalu přicházející ze Západu
GGK	Get Genuine Kit - legalizační licence Windows pro jednotlivé počítače
GGWA	Get Genuine Windows Agreement - legalizační smlouva, když je toho potřeba vyřešit více
MDOP	Microsoft Desktop Optimization Pack - sada nástrojů pro pokročilou péči o desktopy
MSLT	Microsoft Software License Terms
OEM	Original Equipment Manufacturer - výrobce zařízení
RDS	Remote Desktop Services - dříve Terminal Services, služba Windows Serveru
SA	Software Assurance - předplatné služeb, výhod a maintenance k licencím Microsoft
UE-V	User Experience Virtualization - nová virtualizační technologie pro desktopy
VDA	Virtual Desktop Access - licence, která umožňuje provoz operačního systému na vzdálených serverech a přístup k němu
VDI	Virtual Desktop Infrastructure - architektura, která slouží k provozu virtuálních desktopů

Z licenčního pohledu jim Microsoft vykročil vstříc již dříve poněkud nesmělými krůčky, prostřednictvím rozšíření práv **Roaming Rights**, v českých licenčních podmínkách nazývaných „uživací práva pro roaming“. V rámci těchto práv jsou zařízení, která nespravuje přímo firma, nazývána kvalifikujícími zařízeními třetích stran a z takových zařízení (např. právě domácí počítač, laptop, tablet, ale i počítač v internetové kavárně atp.) pak může primární uživatel licencovaného zařízení přistupovat k desktopovému operačnímu systému nebo k desktopovým aplikacím provozovaným na základě licencí pořízených a přiřazených firmou. Pokud tedy uživatel používá firmou přiřazený počítač (tzv. licencované zařízení) s přidělenou licencí Windows 8 a Office Professional Plus, oboje včetně krytí Software Assurance (protože Roaming Rights jsou právě jednou z jejich výhod), a zároveň je i primárním uživatelem tohoto licencovaného zařízení (tedy užívá jej po většinu času), pak díky rozšířeným právům Roaming Rights smí přistupovat k Windows 8 a Office Professional Plus provozovaným například v infrastruktuře VDI nebo RDS z jakéhokoliv kvalifikovaného zařízení třetí strany. Velmi obdobně se pak chovají i licenční práva k technologii Windows To Go. Pokud totiž máte k Windows 8 přiřazeno krytí Software Assurance, smíte si navíc vytvořit a uložit instanci desktopového operačního systému Windows 8 až na dvě USB zařízení. Takovou instanci si následně smíte spustit na jakémkoliv licencovaném zařízení s přiřazeným krytím Software Assurance a primární uživatel tak smí dokonce učinit i ve výše zmíněném kvalifikovaném zařízení třetí strany. Smí tak ale učinit výhradně pro pracovní účely a podobně, jako tomu je u rozšířených práv Roaming Rights, jen když s kvalifikovaným zařízením třetí strany pracuje mimo provozovnu společnosti nebo jejich afilací. Pokud se totiž v nějaké takové provozovně nachází, smí použít pouze řádně licencovaný firemní počítač nebo musí firma nově pořídit k licencovanému zařízení, jehož je zaměstnanec primárním uživatelem, předplatné Companion Subscription License (CSLs). Toto předplatné lze pořídit pouze jako doplněk ke krytí Software Assurance (obdobně jako předplatné MDOP) a to následně rozšíří pro primárního uživatele licencovaného zařízení práva o možnost využití technologie Windows To Go nebo přístupu k virtualizovanému desktopu v infrastruktuře VDI i z kvalifikovaných zařízení třetích stran, která primární uživatel používá v některé z provozoven firmy nebo jejich afilací. Toto právo smí primární uživatel uplatnit až na čtyři svá zařízení, která potom může plnohodnotně využívat pro firemní účely jak doma, tak na cestách, ale i ve firemní kanceláři. Pokud zaměstnanec nemá žádné firemní licencované zařízení nebo není primárním uživatelem

Dlouho před vydáním licenčních podmínek k Windows 8 jsem si kladl otázku, jak bude tato technologie řešena licenčně a zda nebude dostupná **jen pro firemní zákazníky**. Tušení mě nezklamalo. Tím, že je právo na využití této technologie zahrnuto výhradně do aktivního krytí Software Assurance, se technologie **Windows To Go** stává skutečně dostupnou pouze firemním zákazníkům. Jistý smysl to dává, protože jedním z cílů této technologie má být další přiblížení k podpoře podnikových trendů konzumerizace IT (CoIT), nebo chcete-li trendu „Bring Your Own Device (BYOD)“. Jde v jednoduchosti o to, že zaměstnanci pro práci na firemních datech a s firemními aplikacemi využívají svá vlastní spotřebitelská zařízení, tedy že do podnikové sítě připojují svůj soukromý laptop, svůj soukromý tablet nebo chytrý telefon, a to bez ohledu na to, jestli tak činí vzdáleně z pohodlí svého domova, nebo si dané zařízení přímo nosí na pracoviště do kanceláře. O výhodách a nevýhodách BYOD již bylo napsáno mnoho a například společnost Gartner se domnívá, že fenomén konzumerizace IT bude v následujících deseti letech jedním z nejsilnějších trendů, ovlivňujících trh IT. Bylo by tedy velmi zvláštní, pokud by společnost Microsoft takové zprávy nechávala zcela bez povšimnutí. Proto své produkty již nějakou dobu těmto trendům přibližuje.

žádného licencovaného zařízení a nemůže tak využít rozšířená práva Roaming Rights, a přesto touží přinést si do provozovny firmy své soukromé zařízení a ve firemní kanceláři se připojit k podnikové infrastruktuře VDI, bylo by potřeba tomuto „own device“ přiřadit licenci předplatného Windows VDA a licenci Office Professional Plus. Pak z takového zařízení smí přistupovat k firemní infrastruktuře a plnit své pracovní povinnosti i s využitím soukromého zařízení.

ZÁVĚREČNÉ SHRNTÍ

S operačním systémem se setká každý, kdo pracuje na počítači. Vědět o podmínkách jeho používání je tedy základním předpokladem, chcete-li udržet licenční čistotu a legalitu. Nová forma smluv MSLT

tomu vychází vstříc, ovšem rozhodnutí o jejich ignoranci dělá každý sám za sebe. Každopádně se při nasazování nových verzí neskutečně vyplatí uživatele seznámit alespoň se základy. Nejen toho, jak se s ním dá zacházet, co všechno umí a co všechno může uživatel umět s ním. Vztahům mezi uživateli a ajťáky takové zacházení jedině prospěje. Návratnosti investice, a tedy vztahům s ekonomickým managementem firmy, ještě mnohem více. Nepodceňujte sílu IT know how a podělte se o ně s koncovými uživateli. Bude to k užtku oběma stranám. A jestli k tomu potřebujete radu či podporu, obraťte se na nás. Na naše odpovědi je spolehnouti.

■ Radek Žalud ■

WINDOWS SMALL BUSINESS SERVER ESSENTIALS

> *Je tomu již nějaký ten pátek, co se nám, IT profesionálům a uživatelům, rozrostl svět o Windows Small Business Server 2011 Essentials. Tento malý bratříček SBS 2011 Standard se stal prvním serverovým operačním systémem, který propojoval svět cloudu s tím fyzickým přímo u zákazníka. A protože žijeme v přírodě, i když to tak mnohdy nevydává, platí určité zákony. Například zákon potravního řetězce. Na Wikipedii byste se dočetli, že „potravní řetězec popisuje potravní vztahy mezi druhy v ekosystému, tj. které druhy požívají které“. Přeneseno na náš článek, jedno „SBSko“ sežralo to druhé.*

Tím se dostáváme k nadpisu, který je dosti nezvykle přeškrtnutý. Z názvu je již jasné, který druh vyhrál. Tedy, Windows Small Business Server jako produktová rodina končí a nebude za ni vydán přímý nástupce. Řeč je tedy jak o Windows Small Business Serveru 2011 Standard, tak o Windows Small Business Serveru 2011 Essentials. Nově nám ovšem přichází ...za víření bubnů... **Windows Server 2012 Essentials**. Ten pokračuje v tradici původního SBS 2011 Essentials a nabízí zákazníkům tzv. „cross-premise“ řešení pro jejich prostředí.

JAK TO BUDE DÁL S WINDOWS SBS 2011?

Poslední svého druhu bude nadále pokračovat v nastaveném životním cyklu, ale postupně bude utlumena možnost nových nákupů. Jak konkrétně? No, řekněme, že je ještě čas :-). Windows Small Business Server 2011 bude dostupný skrze distribuční kanál OEM (tedy licence pořízená s novým hardwarem) do konce příštího roku (2013).

A ve všech ostatních aktuálních prodejních cestách bude k dostání do jeho poloviny (30.6.).

Ani po uplynutí této doby samozřejmě nebude používání současného SBS nějak limitováno či omezena funkcionalita. Prostě platí stejný životní cyklus jako u jednotlivých komponent, z nichž je SBS 2011 Standard či Essentials sestaven. U edice Essentials je to poměrně jednoduché, jde jen o operační systém Windows Server 2008 R2. U edice Standard jde rovněž o operační systém, ale dále také například o Exchange Server 2010 nebo SharePoint 2010 Foundation a navíc ještě o další operační systém a SQL 2008 R2 v nadstavbě známé jako edice Premium Add-On. Technicky tedy žádný problém nevystává.

A JAK TO BUDE LICENČNĚ?

Pokud se budeme bavit o licenčních podmínkách, s mírnou nadsázkou můžeme říct, že to, co se u Windows SBS Essentials změnilo především, je název. Nově přichází Windows Server 2012 Essentials je také licencí na fyzický server. Pro přistupující uživatele se pak klientské přístupové licence

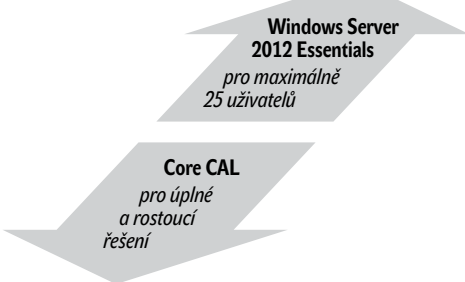
neřeší. Počet přístupujících je však omezen na maximálně 25 uživatelských účtů na serveru. Jde tedy opravdu o řešení pro malé společnosti.

SBS 2011 v edicích Standard a Premium Add-On však svého přímého nástupce nemá. Totiž, řekněme si na rovinu to, co opakují všechny průzkumy: cesta ke zprehlednění a zjednodušení licenční politiky je u tak širokého portfolia produktů, jakým disponuje Microsoft, rozhodně nutná. Povede k zachování duševního zdraví IT profesionálů, prodejců a licenčních konzultantů, povede k menším výdělům pro právníky, ovšem často může vést i přes mrtvolky. Poraženým v tomto případě je právě Small Business Server – šikovné řešení „něco mezi“. Plnohodnotnou náhradu tohoto balíku technologií jsou, pochopitelně, technologie samostatně. Stejnou službu jako odstupující SBS vám udělá Windows Server, Exchange Server a SharePoint Server Foundation, případně ještě SQL Server, pokud jste používali edici Premium.

Zákazníci s aktivním pokrytím Software Assurance mají na odpovídající technologie a jejich serverové i klientské licence nárok už nyní v následujícím schématu:

- SBS 2011 Standard → Windows Server 2012 Standard + Exchange 2010 Standard
- SBS 2011 Standard CAL → Windows Server 2012 CAL + Exchange 2010 CAL Standard
- SBS 2011 Premium Add-On → Windows Server 2012 Standard + SQL Server 2012 Standard
- SBS 2011 Premium Add-On CAL → Windows Server 2012 CAL+ SQL Server 2012 CAL

KUDY TĚD? SMĚROVKY NA KRÍŽOVATCE

ŘEŠENÍ 1: CORE CAL

Pro ty, které jsme zrovna rozesmutnili, protože si nasazení SBS ve svých firmách právě plánovali, je tu ještě jedna důležitá informace: zrušením balíčku pro středně velké společnosti Microsoft od svého oblíbeného *bundlování* produktů neupouští. Pokud máte v plánu využívat operační systém, poštovní řešení, sdílení dokumentů, komunikaci

a správu a ochranu koncových stanic, tedy všechno, co moderní a dobře vybavená společnost potřebuje, pořídíte si **Core CAL**. Servery můžete nasazovat i postupně, ovšem klientské licence, které obvykle tvoří tu významnější složku nákladů, získáte za zvýhodněnou cenu. Core CAL obsahuje

- Windows Server CAL
- Exchange Server CAL Standard
- SharePoint Server CAL Standard
- Lync Server CAL Standard
- System Center Configurations Manager
- System Center Endpoint Protection

Navíc je možné tuto licenci pořídít i v pronájemním programu a získat tak kompletní řešení za minimální vstupní náklady.

ŘEŠENÍ 2: ESSENTIALS

Pokud by výše doporučené řešení u vás čítalo víc serverů než zaměstnaneckých hlav a bylo by potřeba rozšířit tým na dvojnásobek, abyste vzniklou infrastrukturu vůbec ohlíželi, natož pak využili, pak jste správnými adepty právě pro **Windows Server 2012 Essentials** a online služby Microsoft, kde si služby postavíte a nadimenzujete dle svých představ i bez obřích serverovny a tlupy IT specialistů za zády.

ŘEŠENÍ 3: PŘECHOD

Co když chci migrovat ze současného SBS na nový Windows Server 2012 Essentials? To pro vás máme poměrně dobré zprávy. Podporované migrační scénáře totiž budou následující:

- Windows Small Business Server 2003
 - Windows Small Business Server 2008
 - Windows Small Business Server 2011 Standard
 - Windows Small Business Server 2011 Essentials
 - Windows Server Foundation
- Windows Server 2012 Essentials

Samozřejmě je připraven migrační scénář i pro přechod Windows Server 2012 Essentials ze starého hardwaru na nový.

Tou dobrou zprávou je, že je stále možné migrovat z SBS 2003, protože i dnes je hodně zákazníků, kteří tento produkt využívají. Většinou se jedná o hardware, který je již dlouhá léta bez záruky výrobce a životní cyklus Windows Server 2003 již také uplynul. Tedy může se jednat i o takovou malou časovanou bombu, kdy nikdo neví, jestli ještě i zítra server poběží, nebo ne. Migrační dokumentace ze strany Microsoftu je hotová zatím pro první dva scénáře ze seznamu výše, ale čas pro doplnění ještě je, protože Windows Server 2012 Essentials je stále ve fázi „*release candidate*“. Každopádně po doplnění bude dokumentace dostupná na webu Microsoft TechNet <http://technet.microsoft.com/library/jj200183>.

CO MI WINDOWS SERVER 2012 ESSENTIALS VLASTNĚ NABÍDNE?

Předně je potřeba ještě jednou zmínit, že tato edice přímo vychází z původního Windows SBS 2011 Essentials, tedy si s sebou nese filozofii „něco u mě, něco u nich“. Podporuje kombinaci řešení on-premise a cloud. Dnes to vezmeme trochu zkrátka, ale v některém z dalších vydání časopisu softwarový Quas si jednotlivé funkce probereme detailněji. Funkce a vlastnosti se dají dělit do následujících kapitol:

- Ochrana dat
- Přístup odkudkoliv
- Vylepšení základních funkcionalit
- Integrace s poštovním řešením

A teď trochu konkrétněji:

OCHRANA DAT

Storage Spaces – Novinka ve Windows 8 a Windows Server 2012 Essentials. V podstatě se jedná o virtuální diskové uložení, které se skládá z několika pevných disků. Jednoduše se tak může přidat další disk do serveru a rozšířit celkovou kapacitu. V edici Essentials je funkce Storage Spaces doplněna o průvodce, který usnadní práci s touto novinkou.

File History – Další novinka ve Windows 8, která umožňuje ukládat změny prováděné nad soubory na klientské stanici, a tak se jednoduše vrátit k předchozím verzím, obnovovat je. Ve Windows Server 2012 Essentials je doplněna o jednoduché nasazení pro administrátory: přes Dashboard zapnout File History a umístit adresář File History na server.

Online Backup Service – Možnost zálohovat server do cloudového řešení Microsoft Online Backup Service.

PŘÍSTUP ODKUDKOLI

Remote Web Access (RWA) – Podpora pro dotyková zařízení, jako jsou tablety. Podporovány jsou tablety s Windows 8, iPad i s OS Android. Přístup ke sdíleným složkám může nyní konfigurovat správce. Uří tedy, které složky budou vidět v RWA a které ne.

Windows 8 Metro aplikace – Současná užitečná a uživatelům nápomocná aplikace Launchpad bude dostupná i pro OS Windows 8. Nicméně byla vytvořena nová aplikace, která přímo podporuje nové grafické rozhraní Windows 8. S její pomocí mohou uživatelé snadno přistupovat ke svému serveru, nahrávat na něj data či vyhledávat.

Remote Connection Monitoring – Správce serveru může nově vidět, kdo je a kdo byl připojen vzdáleně k serveru.

Vzdálené připojení k doměně – Essentials 2012 umožňuje připojit klientské stanice do domény, aniž by byly v lokální síti. To potěší hlavně cestující uživatele s přenosnými zařízeními.

VYLEPŠENÍ ZÁKLADNÍCH FUNKCIONALIT

Media Support – Podpora a práce s médii byla přenesena do Essentials 2012 z Windows Home Server 2011. Jde například o jednoduché sdílení obrázků či streamování videa nebo hudby ze serveru. Média mohou být ze serveru sdílána různými cestami, například DLNA.

Dashboard – V nové verzi lze již přímo na základní obrazovce provádět úkony správy a mít přehled o prostředí (například kolik uživatelů je připojeno k serveru). Dále je možné v Dashboardu nově vidět status a přehled o stavu dalších serverů na síti. Tedy když jde o Windows Server 2008 R2, Windows Server 2012 nebo Windows Multipoint Server.

Add-ins – Stejná funkcionalita, co se doplňku do Dashboardu týká, je převzata z SBS 2011 Essentials do 2012 Essentials.

INTEGRACE S POŠTOVNÍM ŘEŠENÍM

V serveru 2012 Essentials bude možné si vybrat, jak chtějí zákazníci využívat a hlavně provozovat poštovní služby, myšleno samozřejmě poštu elektronickou. V zásadě se jedná o tyto tři scénáře:

- On-premise: V tomto případě se doporučuje provozovat vlastní Exchange Server na dalším serveru (ne na tom, kde běží Windows Server 2012 Essentials). Nezáleží přitom na tom, zdali tento druhý server bude virtuální nebo fyzický.
- Office 365: Řešení známé již z SBS 2011 Essentials. Pomocí Office 365 Integration Module se budou moci propojit poštovní schránky Office 365 s účty na serveru. Tato funkcionalita již bude přímo vestavěna v serveru a nebude ji nutné stahovat jako separátní aplikaci, jako tomu bylo v případě SBS 2011 Essentials.
- Hostovaná Exchange: Provozovatelé hostovaných Exchange (a nejen Exchange) budou moci nabídnout add-in, kterým propojí vlastní hostované poštovní služby s Windows Server 2012 Essentials. Tedy podobná funkce jako u Office 365, ale cloudové řešení bude přímo od partnera.

Je toho hodně, co nový Windows Server 2012 Essentials nabídne. Pokračuje tak v nastoleném trendu převzatém z Windows SBS 2011 Essentials a posunuje ho o notný krok dále. V některém dalším čísle si o tomto produktu povíme detailněji.

▪ Jan Pilař, KPCS
s různorodou podporou
Zuzany Sobotkové, DAQUAS ▪

KPCS umí implementovat, DAQUAS umí licence, společně umíme navrhnout správná řešení vašich potřeb.

DALŠÍ LICENCE ÚPLNĚ JINAK

➤ *Letos představila společnost Microsoft nové verze několika svých klíčových produktů, jako jsou SQL Server, System Center a nyní i Windows Server. U všech těchto nových verzí došlo nejenom ke změnám technického rázu, ale také k menším či větším změnám v licenčních podmínkách. Změny vedou ke zjednodušení licenční politiky a snazší cestě k vytvoření efektivně fungující a řádně spravované IT infrastruktury.*

Možná si řeknete, že licenční politika Windows Serveru nebyla až tak složitá a vlastně v celé plejádě produktů Microsoft patřila k těm jednodušším. Tak jaképak zjednodušování? Něco se však přece jenom našlo. Zbytečně mnoho edic a tři různé modely přidělování licencí, to jednoznačně vytváří prostor pro optimalizaci. V nové verzi 2012 najdeme už jenom dvě hlavní edice Windows Serveru s licencemi počítanými podle počtu procesorů a dvě ořezanější edice pro menší společnosti. Hlavní edice, Standard a Datacenter, se svou licenční politikou značně přiblížily produktům z rodiny System Center ve verzi 2012, což dohromady slibuje zjednodušení licenčního pokrývání datových center a privátních cloudů vybudovaných na technologiích společnosti Microsoft.

Díky shodným licenčním pravidlům se produkty System Center a Windows Server elegantně spojují v balíčku **Core Infrastructure Suite (CIS)**, který obsahuje vždy úplnou platformu produktů rodiny System Center společně s licencí k operačnímu systému Windows Server v příslušné edici Standard nebo Datacenter.

EDICE WINDOWS SERVERU 2012

Ve verzi 2012 se společnost Microsoft rozhodla řádně uklidit v edicích Windows Serveru a vzala to opravdu od podlahy. Z 10 základních edic (Foundation, Standard, Web, HPC, Enterprise, Datacenter, Itanium, Small Business Server (SBS) Essentials, SBS Standard a SBS Premium Add-on) zůstaly pouze 4 – Foundation, Essentials, Standard a Datacenter.

WINDOWS SERVER 2012 FOUNDATION

Jedná se o jedinou edici, u které v podstatě nedošlo k žádným licenčním změnám. Licence se přiděluje serveru s maximálně jedním procesorem, a to napořád – Foundation se totiž dodává výhradně jako OEM licence. Přístupující uživatel nemusí mít klientské přístupové licence (CAL), ale jejich počet je **omezen limitem 15 účtů**. Co u edice Foundation dále nenajdete, jsou virtualizační práva.

Zaměření této edice je především na malé společnosti či provozy do 15 uživatelů. Velmi často je také řešením problému nelegálního užití desk-

topového operačního systému. Ten totiž lze zpřístupnit pro připojení až 20 dalších zařízení, ale výhradně za účelem sdílení souborů, tisku a používání Internetové informační služby, funkce Sdílení připojení k Internetu nebo telefonních služeb. V momentě, kdy potřebujete uživatele pustit kupříkladu k nějaké aplikaci, pak operační systém musí být serverový.

WINDOWS SERVER 2012 ESSENTIALS

V rodině Windows Server se i přes silnou redukci objevila nová edice. I když, upřímně řečeno, je to vlastně pouze převlečený Small Business Server Essentials. Licence se přiděluje fyzickému serveru a instalovat pak můžete do jednoho fyzického nebo jednoho virtuálního prostředí. Uživatelé nemusí mít klientské přístupové licence (CAL), ale limit je pouze 25 uživatelských účtů. Dalším omezením je podpora maximálně 2 procesorů. Windows Server 2012 Essentials půjde získat jako OEM, v krabicovém balení i pomocí multilicenčních programů.

Tato edice je především určena pro malé prostředí do 25 uživatelů, kde zajišťuje zázemí pro běh všech serverových produktů *on-premise* a pomocí konektoru k Office 365 dokáže jednoduše spravovat online služby společnosti Microsoft. Více se o staronovém Windows Serveru dočtete v článku Windows Small Business Server Essentials na straně 18.

WINDOWS SERVER 2012 STANDARD A DATACENTER

Dvě zbývající edice nahrazují všechny, které s verzí 2012 již nepokračují. Revoluční změnou je, že jediný rozdíl mezi těmito edicemi je v licenčních právech, po technické stránce jsou obě edice identické, což je velké zjednodušení při výběru té správné. Standard nově dovoluje běh dvou virtuálních prostředí nebo jednoho fyzického a jednoho virtuálního. V případě spuštění dvou virtuálních serverů lze ve fyzickém prostředí spustit ještě třetí instanci, ale pouze na podporu a správu běžících virtuálních strojů. U edice Datacenter jsou virtualizační práva stejně jako dříve neomezena, takže nad správně licenčně pokrytým hardwarem lze spustit neomezené množství virtuálních serverů.

Další, i když jen poloviční, novinkou je počítání licencí podle počtu procesorů. Poloviční proto, že pro edici Datacenter se téměř nic nemění, ale pro Standard přibývá povinnost zakoupit tolik licencí, kolik procesorů má fyzický server, na který jsou licence přiděleny. Stejně jako u rodiny System Center jedna licence pokrývá 2 procesory u obou edic. Při určování potřebného počtu licencí serverového operačního systému je tedy nově nutné brát v úvahu nejprve počet fyzických procesorů serveru, kterému bude licence přidělena, a poté, v případě virtualizace, zda přidělené licence dostatečně pokrývají plánovaný počet virtuálních serverů.

V oblasti klientských přístupových licencí (CAL) se nic nemění a jsou stále potřeba pro všechny uživatele nebo koncová zařízení, která využívají přímo nebo nepřímo serverový software. Pro všechny, kdo splňují definici externího uživatele (nemohou to být zaměstnanci, brigádníci či najatí živnostníci pracující pro firmu) a přistupují k serverům, je určena licence External Connector, která se přiděluje na fyzický server a pokrývá všechny servery (virtuální i fyzické) běžící nad tímto hardwarem. CAL (Client Access License) pro verzi 2012 lze použít pro přístup i k předcházejícím verzím, obráceně to neplatí.

Edice Standard bude dostupná jako OEM, FPP a v rámci multilicenčních programů, kdežto Datacenter jako OEM a multilicence.

SOFTWARE ASSURANCE A NOVÉ EDICE

Opět platí, že zákazníci s aktivním pokrytím Software Assurance mají samozřejmě nárok začít používat nově přichází verzi 2012. Přejít mezi starou a novou verzí se pak z hlediska licenčních nároků řídí následujícím klíčem:

<i>Současné licence</i>	<i>Přechodový poměr</i>	<i>Nové licence</i>
Datacenter (1 CPU licence)	2:1	Datacenter (licence pokrývající 2 CPU)
Enterprise	1:2	Standard
Standard	1:1	Standard
SBS Essentials	1:1	Essentials
SBS Standard	1:1	Standard Exchange Standard
SBS Premium Add-on	1:1	Standard SQL Standard
Web Server	2:1	Standard
Windows HPC Server Suite	1:1	Standard

Při přechodu mezi verzemi v edici Datacenter je poměr 2:1 pouze proto, že ve verzi 2008 R2 po-

krývala 1 licence 1 procesor (v multilicenčních programech) a ve verzi 2012 pokrývá 1 licence 2 procesory. Nicméně verzi 2008 R2 bylo možné provozovat na minimálně dvouprocesorových strojích.

Majitelům zaniklé edice Enterprise dává Microsoft právo na 2 licence Standard, čímž uživatel získává právo na 4 virtuální instance.

Ten, kdo má licenci Standard s SA, získá 1 licenci ve verzi 2012; pokud však fyzický server, kterému byla licence přidělena, má více jak 2 procesory, obdrží zákazník 2 licence Windows Serveru 2012 Standard. Má ovšem povinnost doložit aktuální hardwarovou konfiguraci serveru, a to pomocí záznamu Microsoft Assessment and Planning (MAP) Toolkit nebo jiným odpovídajícím nástrojem.

Za každé dvě licence Web Serveru, které zákazník vlastní, získá ve verzi 2012 1 licenci Windows Standard. Pokud vám však v důsledku lichého počtu vlastněných licencí Web Serveru vyjde při dělení dvěma necelé číslo, směle ho můžete zaokrouhlit směrem nahoru. I majitelé pouze jedné licence Windows Web Serveru ji tak mohou vyměnit za 1 licenci Windows Serveru 2012 Standard.

PRÁVO NA DOWNGRADE EDICE A VERZE

Zda má licence nárok na použití předchozích verzí, se dozvíte v Microsoft Software License Terms (MSLT) nebo v dokumentu Product Use Rights, podle způsobu nákupu licencí.

Pokud zakoupíte Windows Server Datacenter 2012 jako multilicenci, získáte právo na používání i edice Standard a Enterprise v jakýchkoliv předchozích verzích.

S Windows Serverem Standard 2012 jsou dostupná práva na užití i edice Enterprise v jakékoliv předchozí verzi.

Samozřejmostí je možnost používání jakékoliv předchozí verze stejné edice, toto právo je však výsadou pouze multilicenčních smluv.

Licence OEM nebo FPP nejsou v tuto chvíli veřejně dostupné. K tomu má dojít v průběhu října. Od té doby budou k vidění i odpovídající smlouvy MSLT, z kterých budou zřejmé přesné a definitivní licenční podmínky nejen pro downgrade. Naším doporučením je ovšem držet se v případě serverových licencí nákupního modelu, který je pro ně určen primárně – a to jsou multilicenční programy. I pro pořízené OEM licence můžete získat multilicenční uživatelská práva, jak je popisuje dokument PUR (Product Use Rights), pokud si nejpozději do 90 dnů od nákupu OEM dokoupíte Software Assurance. Mimo jiné tím zbavíte licence i existenční závislosti na hardwaru. Budou sice stále přiděleny konkrétnímu fyzickému stroji, ale při jeho ztrátě či vyřazení s ním nezaniknou a mohou být přiděleny jinému serveru.

Takových „vychytávek“ má licenční politika i přes všechny zjednodušovací procesy a snahy nadále dosti. Praktické řešení reálných scénářů není vždy úplně triviální, jak by se mohlo zdát, a mohou se objevit nejasnosti a nejednotné výklady licenčních dokumentů. V takových případech je nejlepší obrátit se na odborníka a vyhnout se tak licenčním chybám. To v mnoha případech dokáže ušetřit velké náklady. Buď tak, že nekoupíte zbytečně

mnoho, nebo tak, že vám nebudou scházet licence při auditu, kdy by se jejich pořízení ještě prodražilo o pokuty a náklady na dobře placeného auditora, které je povinen uhradit „podlicencovaný“ hříšník. Pro tyto služby je vám ve společnosti DAQUAS k dispozici celý tým certifikovaných a zkušených specialistů.

▪ Ondřej Soukup ▪

BEZ SPOJENÍ NENÍ VELENÍ, BEZ ŠKOLENÍ NENÍ VĚDĚNÍ

> A na velikosti nejspíš nezáleží, zato na kvalitě ano! To by potvrdila nejen teta Kateřina, ale každý, kdo měl kdy co do činění s IT. Chcete zvýšit svou profesní hodnotu? Školení je k tomu nejlepší cestou. Náklady hradí zaměstnavatel, protože v jeho zájmu je budovat perspektivní tým, ale know-how získáváte zcela nezscizitelným způsobem vy. Co máte v hlavě, to vám nikdo nevezme a nejspíš se to bude ještě mnohokrát hodit. Ať již budete pracovat tu, či onde. V IT není dobré místo na slunci pro nikoho, kdo se nechce učit. Jasně, že si můžete na všechno přicházet sami, učit se z chyb (v nejhorším případě těch vlastních, když je přejijete), jenže copak na to máte čas?

DAQUAS s klidným svědomím doporučuje kurzy Počítačové školy Gopas

Známe mnohé její lektory – a víme, že to nejsou bohupustí teoretici, že si vybírá dobře. Sami pro tuto školu učíme a vnímáme také, že se cítí dost profesionální na to, aby si mohla dovolit nabídnout svým studentům a jejich „sponzorům“ tři zajímavé garance:

Garance konání termínů kurzů
Kurzy označené symbolem G se uskuteční, i kdyby na nich měl sedět jediný sólista. Nebudete tedy muset cvičit se svým kalendářem, když se náhle změní plány.

Garance získaných vědomostí
Zdá se vám, že jste napoprvé nezachytili úplně všechno? Rozležely se vám v hlavě další otázky? Když do měsíce od absolvování kurzu zavoláte, můžete se domluvit na jeho další návštěvě do jednoho roku bezplatně.

Garance know-how
Pokud vyškolený IT specialista náhle s firmou rozváže pracovní poměr, zaměstnavatel doručí jeho výpověď spolu s certifikáty z kurzů, které v průběhu posledních 12 měsíců v Gopasu absolvoval. Jeho nástupce je bude moci absolvovat zdarma.

UČTE SE IT

Mnoho firem poskytuje svým zaměstnancům dlouhodobý vzdělávací program jako jednu z firemních výhod. Pokud to vaše firma nedělá, měli byste se ve vlastním zájmu ptát proč. Přeci když budete sledovat nové trendy, kontinuálně se vzdělávat, pak zvyšujete nejen kvalitu a produktivitu práce, ale také svoji hodnotu na trhu. Možná právě z toho mají někde obavu. Že se jim investice nevyplatí kvůli vašemu možnému odchodu do jiné firmy. Ovšem manažera, který si takto nevěří, můžete také brzy nahradit. © Prozatím jej ovšem můžete uklidnit například tím, že největší tuzemská Počítačová škola Gopas poskytuje garanci nabytého know-how i při odchodu zaměstnance.

UČTE SE ... I EFEKTIVITĚ

„U nás je vždycky zájem o školení aktuálních verzí nejpoužívanějšího softwaru, jako jsou sady Microsoft Office, Adobe, grafické programy nebo programy pro Apple. Zároveň ale vnímáme růst zájmu o programy, které vedou ke zlepšování procesů, jako je například ITIL či COBIT a obecnější kurzy Řízení změny,“ řekl nám Honza Dvořák, ředitel Počítačové školy Gopas.

Kurzy Time managementu jsou v profesionálním a praktickém pojetí zatím ještě nedocenené. Lze říci, že obecně přetrvává laická a notně zjednodušené pojetí této metody efektivního využívání času, které je zredukováno na dovednost rychle vyřídít e-mail. Možná, že někomu poučka přečtená v populární publikaci pomůže, ale to nemá s profesionálním time managementem mnoho společného. Přibývá firem, které si to uvědomují. Podniky hledají sofistikovanější systémy, které pracují s problematikou řízení času důkladněji a více do hloubky. Stejně jako u všech nástrojů ke zvýšení efektivity platí, že je potřeba se je nejprve naučit používat. Samy o sobě nic nikam neposunou.

TASTE! SVŮJ CERTIFIKÁT O ZNALOSTECH

V posledních letech také sílí zájem o kurzy zakončené oficiálními certifikáty dosažené úrovně vzdělání. A není se čemu divit. Firmy jimi proka-

zují úroveň služby, kterou nabízejí. Certifikovaní pracovníci jsou často také požadavkem rozličných výběrových řízení – a jeden obvykle nestačí... Rostoucí zájem o certifikáty lze pozorovat i u samotných zaměstnanců, kteří tak kdykoli mohou jednoznačně doložit úroveň své kvalifikace.

Často slyšíme nářky nad tím, jak v IT scházejí peníze. Skutečnost je však taková, že především scházejí dobré vědomosti, znalosti – jak u těch, které IT živí, tak u těch, kteří je využívají. Přitom dobré proškolení často může být právě tím posledním šroubkem, který schází, aby celá ta nákladná investice fungovala. Šetřit se má tam, kde to dává smysl. Populární motto *Nechci slevu zadarmo* patří do frašky, ne do rozumně vedeného podniku. Bez školení není vědění, bez vědění není vedení, které by mohlo být úspěšné.

■ Darina Vodrážková
(ve spolupráci s Počítačovou školou Gopas) ■

NEZTRÁCEJTE KONTROLU NAD KONTAKTY

> V minulém článku jsem slíbil, že odpovím na otázky čtenářů. Dostal jsem jednu jedinou a ta zněla: „Jaký je rozdíl mezi BCM a CRM?“ Musím se přiznat, že jsem impulsivně reagoval: „To je přece na první pohled zřejmé, nebude o čem psát ☺“. Nakonec se však ukázalo, že tak jednoduché to není.

PODÍVEJME SE NAPŘED NA BCM

Víte, co tato zkratka znamená? Ano, správně, **Business Contact Manager**. Je součástí rodiny Office a je na světě už od verze 2003. Zdá se mi však, že ani sám Microsoft nemá tak úplně jasno, co s ním. V současné době je k dispozici pouze jako součást Office 2010 Professional Plus, tedy jen v multilicenčních programech.

Ti, kdo si dříve koupili Microsoft Office 2003 nebo 2007 ve verzi, která obsahovala Outlook with Business Contact Manager, nebo i samotný Outlook 2007 with BCM, a později pořídili jen krabicovou či OEM variantu Office 2010 (Microsoft Office Home and Business 2010, Microsoft Office Professional 2010) nebo samostatný Outlook 2010, však dostali právo Microsoft Business Contact Manager for Outlook 2010 (BCM) stáhnout a používat zdarma. BCM je doplněk k Outlooku, který umožňuje spravovat Kontakty, Firmy/Zákazníky, Obchodní příležitosti, realizovat Marketingové činnosti a řídit Projekty. Prosim, nezapadajte teď hned do svého

oblíbeného vyhledávače „BCM download“, protože není úplně všechno zlato, co se třpytí.

Všechny čtyři oblasti, tedy Správu kontaktů, Prodej, Marketing i Řízení projektů, si můžete libovolně upravit. Tedy: můžete přidávat políčka a upravovat drop down listy, jak se vám zlíbí. Je to jednoduché, ale bohužel má to svoje limity. Jinými slovy možnosti úprav jsou omezené uživatelským rozhraním na povolené úpravy.

Sdílení informací probíhá prostřednictvím sdílení databáze na počítači s BCM, nebo umístěním databáze na SQL Server. Asi neočekáváte, že takto sdílená databáze bude schopna obsloužit více než několik desítek uživatelů. Také se nepředpokládá, že byste měli v databázi více než několik set kontaktů a Firem/Zákazníků. Není k dispozici žádné rozhraní pro napojení na účetní data ERP nebo jiný systém. BCM vám sice umožní zobrazit, že zákazník má Faktury po splatnosti, ale jen tehdy, pokud si je ručně do BCM natukáte.

Obdobné je to i s řízením Projektů. Pokud očekáváte „malý MS Project“, pak budete zklamáni. Marketing je na tom lépe. Máte možnost vybrat

si seznam zákazníků na základě pravidel nebo staticky a odeslat jim e-mail, dopis nebo brožuru pomocí Outlooku, Wordu nebo Publisheru. Můžete sledovat odpovědi na kampaň a dokonce můžete automaticky ukládat do BCM přijaté e-maily, na základě e-mailové adresy odesílatele, které si ručně vyberete a označíte. BCM pak bude ukládat všechny e-maily přijaté z takto označených adres. Modul Prodej umožňuje automatické ohodnocení obchodních příležitostí na základě vašich vlastních kritérií. Můžete si také definovat své vlastní stavy prodejního cyklu. BCM obsahuje i jednoduchý katalog produktů a služeb a jednoduchý ceník. Klientem BCM je Outlook s instalovaným BCM doplňkem. BCM umožňuje i off-line práci s následnou synchronizací po návratu do firmy.

Zásadním omezením je, že možnosti integrace jsou naprosto minimální. Neexistuje Developer guide pro BCM 2010, můžete se pouze pokusit použít Developer guide pro BCM verze 2007. Chybí také podpora pro Workflow. BCM, na rozdíl od ostatních úspěšných produktů Microsoft, nemá žádnou veřejně známou produktovou vizi, žádná plánovaná vydání na několik let dopředu. A pohled do jeho historie prozrazuje, že Microsoft postupně měnil jeho pozici v rodině Office tak, aby v některé další edici Office mohl být tiše pohřben. Abychom však nezakončili povídání o BCM pesimisticky, má také řadu výhod. Je pro některé majitele Office zdrma, je **nepochybně vhodný pro malé firmy nebo živnostníky, kteří uvítají základní funkčnosti z oblasti podpory obchodu ve formě evidence a nepotřebují činnosti automatizovat pomocí Workflow**. Stačí si jen vyhledat BCM ke stažení a můžete si ho nainstalovat. Je to jednoduché.

CO UMÍ DYNAMICS CRM?

Produkt patří do rodiny podnikových aplikací společnosti Microsoft a s aplikacemi Office je úzce integrován. Tento krátký odstavec samozřejmě neobsahuje popis všech funkcionalit Dynamics CRM.

Další obrázky k tomuto článku najdete na www.daquas.cz.

Není možno si CRM nainstalovat na jednu pracovní stanici a postupně ho sdílet s ostatními kolegy, tak jak to nabízí BCM. Již od samého počátku je zapotřebí instalovat CRM Server, který data ukládá pouze do databáze MS SQL. Klientem CRM je Outlook nebo Internet Explorer. Před instalací se musíte rozhodnout, jestli budete CRM používat jen ve firmě síti, nebo i z prostředí Internetu. Uživatelské přístupy k CRM se opírají o Active Directory. Na rozdíl od BCM tedy potřebujete určitou míru plánování před vlastním započítáním instalace a bez pomoci správců IT se neobejdete. Výjimkou je CRM Online, kde instalaci klienta do Outlooku zvládnete také úplně sami.

CRM má tři funkční moduly: Prodej, Marketing a Servis a tři podpůrné moduly: Centrum zdrojů, Nastavení a Pracovní plocha.

Modul Prodej umožňuje spravovat Záměsce, Kontakty, Obchodní vztahy/Zákazníky/Firmy, Příležitosti, Nabídky, Objednávky, Faktury, stanovovat a měřit Obchodní cíle a provádět Marketingové kampaně.

Modul Marketing umožňuje spravovat marketingové seznamy (statické a dynamické), připravovat a provádět Marketingové kampaně a spravovat prodejní dokumentaci.

Modul Servis, v českém překladu Služby, slouží ke správě Incidentů/Případů, Servisních smluv, Zdrojů (lidé poskytující servisní služby, stroje a přístroje) a znalostních článků.

Podpůrné moduly pomáhají systém správně nastavit a dále rozvíjet.

Centrum zdrojů je rozsáhlý systém nápovědy, instruktážních videí a rychlý přístup ke komunitě uživatelů a poskytovatelů služeb v oblasti Dynamics CRM. **Nastavení** je modul určený správci a klíčovým uživatelům pro správu a úpravu CRM.

Pracovní plocha je určena jako rychlý rozcestník mezi řídicími panely, Aktivitami, Kalendářem, Frontami a Importy dat a ostatními funkčními moduly.

CRM versus BCM

Pěkným příkladem jsou řídicí panely, určené k rychlému získání celkového přehledu. Obzvláště oblíbené jsou grafy, které umožňují jednoduchou Business Intelligence a tak zvaný drill down. Pokud mě zajímají konkrétní detaily, mohu se pouhým kliknutím dostat k seznamu těch záznamů, z nichž je vytvořena zobrazená část grafu.

Díky rozsáhlým možnostem zákaznických úprav je Dynamics CRM možno vnímat i jako technologickou platformu pro řízení jakýchkoliv vztahů. Detaily najdete v článku Zapomeňte na písmeno C, který byl uveřejněn v softwarovém Quasu číslo 80. Rozsáhlé možnosti integrace, komplexní systém řízení přístupových práv, silné možnosti definování a řízení pracovních postupů známé spíše pod zažitým označením *workflow*, grafy pro prezentaci dat, reportovací možnosti, evidence aktivit, integrace s Outlookem a další funkcionality předurčují Dynamics CRM k nasazení u nejnáročnějších společností. Avšak i menší firmy mají šanci profitovat z nasazení CRM v jeho naprosto standardní podobě, tak jak přichází přímo od výrobce.

TEĎ UŽ VÍM, K ČEMU JE BCM A K ČEMU DYNAMICS CRM

Oba produkty pokrývají evidenci Kontaktů, Firem, Obchodních příležitostí, oba mají modul Marketing a oba spolupracují s Outlookem.

Pokud však chceme pracovat v týmu, který má více než řekněme 10 obchodníků, začíná se BCM jevit jako „sdílená tabulka v Excelu“, bez podpory řízení přístupových práv, bez podpory řízení obchodního cyklu, bez podpory automatizace činností pomocí *workflow*. BCM umožňuje dostatečně pružnou a jednoduchou evidenci a pokud máte správnou edici Office, je vlastně „zadarmo“.

Architektura CRM a BCM je nesrovnatelná. Ve prospěch CRM hovoří fakt, že ho můžeme používat ve verzi hostované Microsoftem, tedy jako službu pod názvem Dynamics CRM Online, nebo jako

službu nabízenou nezávislými hostery, nebo jako On Premise řešení. (Odkazy na detaily k jednotlivým možnostem najdete ve webové podobě tohoto článku na www.daquas.cz.)

Dalším podstatným rysem CRM, který u BCM naleznete, je možnost integrace s jinými IT systémy, jako je účetnictví nebo ERP, možnost napojení CRM na zákaznický portál nebo partnerský portál se zadáváním obchodních příležitostí. A jistě vás napadají ještě další konkrétní situace, kdy dává smysl propojit CRM s veřejně dostupnými službami, jako je Registr ekonomických subjektů (ARES) nebo Justice.cz.

Dynamics CRM je ve své standardní podobě určeno k řízení vztahů se zákazníky, nejen k jejich evidenci. Dává nám však rozsáhlé možnosti, jak řídit jakékoliv vztahy, například fotbalisty v Leicester City Football Clubu. (Na webu je o tom hezké video.)

Nakonec jsem došel k názoru, že produkty jsou vlastně pojmenovány docela výstižně: BCM je skutečně určeno ke správě obchodních kontaktů, Dynamics CRM je určeno k řízení dynamických vztahů v celé jejich komplexnosti, a to nejen vztahů se Zákazníky, ale je vhodné k řízení jakýchkoliv vztahů. Pokud začínáte na zelené louce, může pro vás být Dynamics CRM drahé a náročné na implementaci. BCM vám pomůže alespoň si uspořádat základní evidenci a začít rychle a levně. Má však svoje limity. Pokud vám nestačí pouhá evidence a chcete také začít rychle a relativně levně, pak pro vás může být cestou Dynamics CRM OnLine. A jakmile se rozhodnete řídit svůj obchod a další vztahy komplexně, je Dynamics CRM pro vás tou pravou volbou.

■ Boris Bělousov,
b.belousov@dynamic.cz ■

DAQUAS PS: A pokud si nejste úplně jisti, jaké z řešení odpovídá nejlépe vašim potřebám, poraďte se. Kolegové ze společnosti Dynamica vědí, o čem mluví. To je dobrý start pro jakýkoli projekt.

SOFTWAREVÝ QUAS www.daquas.cz/quas

Komunikační rozhraní mezi našimi klienty, našimi službami a našim partnerstvím (distribuce na adresy obchodních partnerů a při akcích, kterých je DAQUAS účasten)

adresa DAQUAS, s.r.o., Anny Letenské 7, 120 00 Praha 2, **webové stránky** www.daquas.cz, **e-mail** daquas@daquas.cz

telefony +420 222 51 22 01, +420 603 44 24 34 (T-Mobile), **fax** +420 222 51 22 02

obchodní a licenční informace (obchod@daquas.cz), **Infocentrum MSDN** (msdn@daquas.cz)

bezpečnostní produkty (security@daquas.cz), **pro poskytovatele služeb** (spla@daquas.cz)

změna kontaktních údajů (quas@daquas.cz)

vychází 4x ročně ■ uzávěrka tohoto čísla 18. září 2012 ■ náklad 3 500 výtisků

příští číslo vyjde v prosinci 2012 ■ ISSN 1210-440X

Není-li uvedeno jinak, jsou všechny ceny v tomto čísle bez DPH a mohou se měnit s pohybem kurzu zahraničních měn.

Dostal se k vám softwarový QUAS náhodou a chcete číst i příští číslo? Pro to, abyste se zařadili mezi jeho pravidelné adresáty, stačí málo: pořizujte software nebo konzultační služby u společnosti DAQUAS.

Všechny texty jsou autorské a byly napsány k užítku a potěšení společnosti DAQUAS, s.r.o. a jejich klientů.

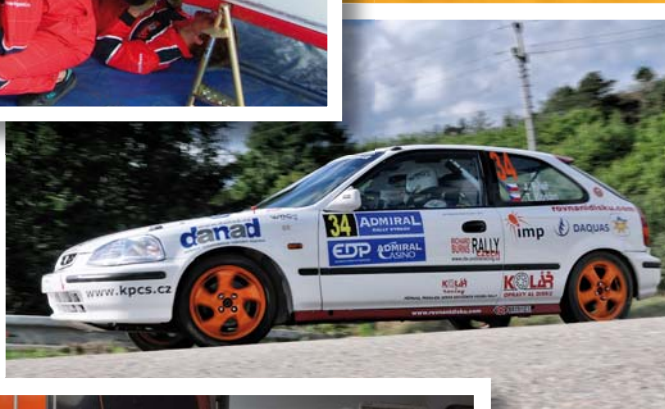
Chcete-li odtud přebírat články, či jejich pasáže, nezapomeňte uvádět zdroj, jinak porušujete nejen ustanovení autorského zákona, ale co horšího – též mravy ustálené mezi slušnými lidmi.

O vítězi rozhoduje servis

Mezi koly to musí být
promyšlené, přesné,
připravené, profesionálně
provedené, prostě perfektní

Uvnitř za volantem
Jan Pilař, KPCS, jsa
spolehlivě navigován
Tomášem Kosánem,
CISCO

Tohle zdaleka nebyl
celý fanclub našeho
týmu! Druhá půlka
stojí naproti...

A v zádech máte profesionální servisní tým

Napsal nám **Kevin Turner**, Chief Operating Officer, Microsoft Corporation:

... It is remarkable to see how partners like you meet and exceed our shared customers' business needs through your commitment, passion, and focus on execution excellence. Your company exemplifies what it means to Be The Trusted Advisor to our customers, and your achievement demonstrates the positive impact we can have on our customers' businesses by working together. ...

Na snímku z partnerské konference Microsoft v Torontu reprezentuje DAQUAS **Darina Vodrážková**, majitelka společnosti, při málem již tradičním setkání s předáváním cen. **Jon Roskill**, Corporate Vice President, Worldwide Partner Group, Microsoft Corporation si nás už dobře pamatuje. I on nám napsal:

... This year, I would like to recognize DAQUAS for joining this exclusive group of influential and inspiring leaders as the 2012 Czech Republic Country Partner of the Year Award Winner. ... I am honored to work with partners like you, who display inspiring passion for helping customers reach their full business potential. ...

